

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja in tiska Cenzurno podjetje Slovenski poročevallec. Urednik: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Volonjak. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11, telefona 23-522 do 23-526. Oglasi: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11, telefona 23-522 do 23-526. Glasni oddelki: Ljubljana, Trnova cesta 1, telefona 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za tujanje 21-632. Poštni predaj št. 29. Žiro računa pri Komunalni banki Ljubljana 400 704/1 367. Vseletna naročnina 220 din.

PREDSEDNIK REPUBLIKE TITO MLADIM GRADITELJEM

Naša mladina je revolucionarna

Predsednik republike Josip Broz Tito je imel v nedeljo pri kosilu v Kmetijski soli na Grmu pri Novem mestu naslednjo zdravico:

Ko smo postavili pred mladino nalogo, naj ponovno prevzame pobudo za izvedbo velike delovne akcije, oziroma naj zgradi ta veliki objekt, nismo mislili samo tega, da damo mladini pri izgradnji naše države delo, ki bo materialno olajšalo prizadevanja in teže naše skupnosti v tej izgradnji. Mislili smo predvsem na nekaj drugega, oziroma želimo videti lik našega mladince. Ko so namreč za neko dobo prenehale velike mladinske delovne akcije, so se namreč začele pojavljati določene teorije, da naša mladina postopoma iztirja, da je sploh njen prejšnji polet, skratka, da ni več to, kar je bila. Tokrat pa smo videli, da je to socialistična, namreč revolucionarna mladina, in prav to nam je najdražje in najljubše. Na tej akciji smo se lahko prepričali — čeprav je tu sodeloval samo del mladine — samo 54.000 naših mladincev in mladink, — da je mladina pokazala lik revolucionarne mladine socialistične Jugoslavije. To pa nam je važnejše od vsega. Prepričan sem, da bo to tudi v bodoče pokazala.

Nekoliko smo že pozabili na tise velikih mladinskih akcij, kot sta bili mladinski progi Brčko-Banovići in Samac-Sarajevo, avtomobilska cesta Beograd-Zagreb, tovarna »Ivo-Lola Ribar« in druge. Pozabili smo, da nove generacije, ki prihajajo, ne morejo živeti samo od teh prejšnjih akcij, temveč morajo tudi same sodelovati v izgradnji naše države.

Do tega prepričanja smo prišli sedaj in vem, da ga ne bomo več opustili. Vsako leto prihajajo nove generacije, in te morajo sodelovati v izgradnji naše države, ne samo zaradi tega, da bi te izgradnji pomagale in olajšale prizadevanja naše skupnosti, temveč tudi zato, da bi se izraževali lik našega mladincev in graditelja nove socialistične Jugoslavije, da bi se mladina napajala z duhom socializma, z revolucionarnim duhom, da bi občutila in razumela vso težo graditve boljše življenja, da bi se tem generacijam ne zdelo, da je vse to, kar imamo, prišlo lahko, da je prišlo samo po sebi. Tu in tam je nekaj takih pojmovanj. Zaradi tega je potrebno in pomembno, da tudi ti naši ljudje razumejo in nikoli ne pozabijo, da je naša država prehodila težko in trudapolno pot, da bi lahko šli dalje k srečnejši bodočnosti. V socialistični družbi pa velja, tovariši, načelo, da mora vsakdo delati.

Od naše šolske mladine, kakor sem že dejal v svojem govoru, zahtevamo predvsem, da se vzgaja, da se šola in dobro uči, da se pripravljajo za dolžnosti, ki jo čakajo v bodočnosti. Po drugi strani pa ima še drugo dolžnost, da mora namreč tudi s svojimi fizičnimi prizadevanji pomagati našim narodom pri izgradnji države.

Zato bi rad, tovariši, omenil naslednjo stvar: Danes sem dal zaslužen priznanje naši mladini ne samo v svojem imenu, temveč tudi v imenu vseh naših narodov. Rad pa bi povedal nekaj besed tudi o določenih kategorijah naše mladine. Ne nameravam govoriti o delavski mladini, ki ima svoje vsakdanje naloge in prispeva vsak dan k socialistični izgradnji s tem, da dela v podjetjih in kolektivih, kakor tudi naša mladina, ki se je v tej akciji prav tako odlično odzvala. Tudi to bi rad povedal, da se je odlično izkazala tudi naša srednješolska mladina. To je sijajna nova generacija. Moram pa reči, da nisem zadovoljen z določenim delom naših študentske mladine. Mladina z beograjske univerze, ki sem jo videl na avtomobilski cesti, je v resnici do neke mere pokazala svojo aktivnost s sodelovanjem v tej delovni akciji. Mladina z drugih univerz pa se ni izkazala v zadostni meri. Zato bi apeliral na vas, na mladinske voditelje, da to stvar, ko boste imeli kongres, vključite v dnevni red kot enega važnih problemov.

Ni čudnega ni, da danes mnogi študentje enostavno izginejo, ko končajo šolanje, ki našo skupnost mnogo stane, ter se koncentrirajo nekje v mesto, njihovega dela in življenja pa ne preveva vedno socialistični duh. Ne bom dejal, da obstoja nekakšen val zahodnih pojmovanj, zdaj pa se mi, da prav del intelektualne mladine pozabija, kako se je ustvarjala in s kakšnim trudom se gradi naša socialistična država. Ti mladi ljudje ne mislijo dovolj na to, da so dolžni dati skupnosti to, kar ji morejo dati. Mislim, da mora naša mladinska organizacija te probleme zajeti in reševati v koreninah.

Ni nam vseeno, kakšna je naša intelektualna mladina. — Imeti hočemo socialistično mladino inteligenco, revolucionarno

inteligenco, ki bo živela življenje, kakršnega je živela revolucionarna mladina pred vojno, in med vojno v bistem duhu, kakršnega diha velik del naše mladine, ki danes gradi in prispeva svoje k naši socialistični skupnosti.

Moram reči, da nimam danes nobenih pridržkov in dvomov o tem, da je naša mladina na najboljši poti. Prišli smo do prepričanja, da je napačno misliti o kakršnemkoli jezu med staro in mlado generacijo. Prepričan sem, da je naša mladina pripravljena svesto slediti naši stari generaciji in da tu med starimi in mladimi, tovariši, ni nobenih razlik. Tudi naša mlada generacija in njena aktivnost je danes revolucionarna.

Starejša generacija je izvedla revolucijo, pa tudi danes uresničuje revolucionarne težnje naših narodov. Prizadevati se moramo, da se s temi revolucionarnimi težnjami vskladajo pozitivne težnje naše mlade generacije. Vemo, kakšni naj bodo ti odnosi v socialistični družbi, in bomo zato to mlado generacijo navdihovali z revolucionarnim duhom. Temu je posvečeno naše življenje.

Tu so danes razen mladincev, tudi zastopniki podjetij, ki so delala na tej avtomobilski cesti. Razmeroma precej jih je, med njimi so inženirji, tehniki in drugi. Rad bi se zahvalil prav njim, ker so nekako znali, — mislim, prvokrat na mladinskih delovnih akcijah, — najti skupno pot in ustvariti najpomembnejše sodelovanje, kar so je prej redko dosegali. Zahvaljujem se jim, ker so pravilno ocenili vlogo mladine in ker so zastavili vse svoje sile, da se te moči enotno in skupno usmerijo. Mladina je bila množični činitelec, delala je in zbujala navdušenje, organizacija tega dela pa je bila na strokovnjakih in zastopnikih po-

sameznih naših podjetij, v akciji, ki je bila nekoliko drugačna kakor tiste, pri katerih sodelujejo samo delavci, kar ni bilo lahko iti v korak s mladino.

Zelim, da bi v prihodnje še tesneje sodelovali, da bi moja kritiko pravilno razumeli in da da bi izvajali pouk iz tega skupnega dela. Mislim, da boste v prihodnje še lažje obvladovali vse napore pri graditvi novih skupnih objektov.

Zahvaljujem se vsem mladincem in mladinkam ter vsem strokovnim delavcem, ki so delali tukaj in prinašali svoje izkušnje in praktično znanje na mlajše, — želim vam vsem mnogo uspeha v vašem prihodnjem delu!

Volitve v prvi parlament Pete republike

Pičla bera v prvi rundi

Od 3000 kandidatov za 465 mest jih je bilo pripravljen glasovanju izvoljenih samo 41 — Hud poraz Komunistične partije Francije in mendesistov — Mollet, Gaillard, Chaban-Delemas, Reynaud, Thorez in Duclos bodo morali še enkrat poskusiti srečo

PARIZ, 24. nov. (Tanjug). Danes so v Parizu objavili dokončne rezultate prvega glasovanja na splošnih parlamentarnih volitvah, ki je bilo večeraj po vsej Franciji in v vseh kolonijah, razen v Alžiriji. Največje volilne smage je odnesla demokratska stranka ministra za informacije Jacquesa Soustella »Unija za novo republiko«, ki je dobila 3,6 milijona glasov, to je 17,6% od skupnega števila volivcev. Minister Soustelle, ki je na ta način povečal svoje možnosti, da bo po volitvi generala de Gaulleja za predsednika republike sredi decembra postal prvi predsednik pete republike, je bil razen tega s absolutno večino glasov izvoljen v svojem okrožju v Lyonsu.

Po dokončnih rezultatih je bilo večeraj od skupno blizu 3000 kandidatov, v novo skupščino s 465 sedeži izvoljenih samo 41 poslanec. V vseh ostalih volilnih okrožjih po naknadno glasovanje prihodnjo nedeljo. Poleg Soustella so bili že na prvem glasovanju od pomembnejših političnih osebnosti izvoljeni tudi bivši premieri Pflimlin (katolič), Pinay (neodvisni) in Plevin (demokratski center), medtem ko sta na primer propadla Mendès-France in Laniel. Uspeh vrste drugih osebnosti, med katerimi so socialisti Mollet, radikal Gaillard, degolisti Chaban-Delemas, neodvisni Paul Reynaud in vodja komunistov Thorez je odvisen od izida prihodnjega glasovanja. Značilno je, da je bil v Parizu in pariškem okrožju, kjer volijo skupno 58 poslancev, večeraj izvoljen samo en kandidat-komunist Grenier. V vseh ostalih okrožjih ni niti en kandidat dobil absolutne večine glasov.

Proces proti beneški ceti

Nabiralna akcija

za obtožene beneške partizane, ki so s svojo borbo prispevali k uničenju fašizma in nacizma

TRST, 24. nov. (Po telefonu). Odbor za obrambo partizanov iz Nadiške doline je večeraj objavil poziv na nabiralno akcijo. S sredstvi, zbranimi na ta način, naj bi krili stroške obrambe partizanov, proti katerim se bo 10. decembra v Firencah začel proces. V pozivu je med drugim poudarjeno, da obtoženi borec nisov skrivljali dejanj, zaradi katerih jih obtožujejo stari in novi fašisti. Obtoženci so s svojo aktivno in požrtvovalno udeležbo v narodnosvobodilni vojni samo po svojih močeh in sposobnostih prispevali k uničenju fašizma in nacizma ter k zmagi idealov svobodnega in odporniškega gibanja, idealov, ki so postali podlaga republiške ustave.

Tržaški in goriški Slovenci so zelo presenečeni zaradi člankov, ki se v zvezi s tem procesom pojavljajo v tako imenovanem italijanskem vladnem tisku. Turinski časopis »La Stampa« je v sobotni in nedeljski številki objavil članke z močnimi naslovi, kjer pravi med drugim tole: »Petdeset Slovencev pred porotnim sodiščem zaradi ropanja, ubojev in izdajstev. Namesto, da bi se borili proti nacizmu in fašizmu, so hoteli okupirati ozemlje Vidma in Gorice.« — Tržaški in goriški Slovenci se zaskrbljeni vprašujejo, če morda to pisanje ne pomeni ponovne protipartizanske in protijugoslovanske gonje v velikem slogu, kakršnih so bili vajeni po vojni vse do Videmskega sporazuma in še to le s strani fašističnega tiska.

V prihodnjih dneh bo odšel iz Trsta dosežani občinski komisar, ker je bil sedaj že

prvi vrsti med številnimi demokratskimi listami proti KPF. Rezultati drugega glasovanja bodo zato dali dokončen sestav nove skupščine samo v luči predvolilnih aranžmajev in zvez, medtem ko opozarja in sedanjih rezultati na pravi odnos sil v državi in na orientacijo za delo prihodnje skupščine. V tem pogledu je značilna izjava socialističnega Molleta, ki je dejal, da bodo v skladu z doseženimi rezultati socialisti v novi skupščini prevzeli vlogo konstruktivne opozicije.

Čestitke

BEOGRAD — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel od maroškega kralja Mohameda V. brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za čestitko ob maroškem nacionalnem prazniku.

BEOGRAD — Predsednik republike Josip Broz Tito je od predsednika indijske vlade Džavaharilala Nehruja sprejel naslednjo brzojavko: »Priateljske čestitke in najboljše želje, ki mi jih je poslala Vaša ekscelencija ob mojem rojstnem dnevu, so me zelo razveselile. Zelo smo bili zadovoljni, da smo lahko z Vami sodelovali pri delu za mir in upamo, da bomo v prihodnjem letu v naših skupnih naporih za doseg mirujočih rešitev za mnoge težavne probleme, s katerim se srečujemo, dosegli še več uspehov. Željno pričakujemo sestanek z Vašo ekscelencijo v bližnji bodočnosti v Indiji. BEOGRAD — Državni sekretar za zunanje zadeve je od libanonskega zunanje ministra sprejel brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za čestitko ob obletnici neodvisnosti Libanona.

Hallstein v Haagu

Haag, 24. nov. (Reuter). Predsednik izvršnega odbora zahodnoevropskega skupnega trga profesor Hallstein je nocoj prispel v Haag, kjer se bo z nizozemskimi funkcionarji razgovarjal o sporu, ki je nastal v zvezi z ustavitvijo svobodne trgovinske cone. Hallstein je prispel iz Luksemburga, kjer je imel podobne razgovore. Tam je izjavil, da bo prihodnji sestanek med de Gaullem in Adenauerjem izredno pomemben za napore skupnega tržišča, da bi našli rešitev za vprašanje svobodne trgovinske cone.

Igor Ozim nagrajen v Zagrebu

Zagreb, 24. nov. V Zagrebu je bil plenum Zveze glasbenih umetnikov FLRJ, na katerem so razpravljali o aktualnih problemih glasbenega življenja pri nas. Razpravljali so o tem, da je glasbeno življenje pri nas premalo dotirano, nadalje o reformi glasbenega strokovnega šolstva in podobno. Prvič, odkar je ustanovljena Zveza glasbenih umetnikov Jugoslavije, so razdelili nagrade najbolj zaslužnim glasbenikom. S po 200.000 din so bili nagradjeni Antonio Janigro, Miroljub Čangalović in Igor Ozim. M. B.

Delegacije in obiski

ZAGREB — Organizacijski sekretar CK ZK Hrvatske Zvonko Brkić in podpredsednik hrvatskega Sabora Nikola Sekulić sta se danes dopoldne razgovarjala s podpredsednikom narodne socialistične stranke Indije Surendranatom Dvidevidjem, ki je zjutraj prispel iz Sarajeva v Zagreb.

Popoldne je na čast indijskega gosta organizacijski sekretar CK ZK Hrvatske Zvonko Brkić priredil kosilo.

Med svojim bivanjem v Zagrebu bo gost obiskal ljudski odbor občine Samobor in zagrebško delavsko univerzo.

BEOGRAD — Predsednik republike je za veleposlanika v posebni delegaciji, ki bo prisostvovala svečanostim ob prevzemu dolžnosti novo izvoljenega predsednika Združenih držav Mehike Adolfo Lopez Mateosa, imenoval člana zveznega izvršnega sveta Hasana Brkića. Teh svečanosti se bo udeležil tudi jugoslovanski veleposlanik v Mehiki Dalibor Soldatović. Svečanosti bodo od 28. novembra do 3. decembra letos. Tovariši Hasan Brkić je že odpotoval v Mehiko.

Lloyd o poskusih

London, 24. nov. (AFP). Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je danes v spodnjem domu izjavil, da Velika Britanija ne misli podpisati sporazuma o prekinitvi jedrskih poskusov. Preden ne bodo določili sistema kontrole.

VREME

Manje 4. nov. Od zahodne Evrope proti Angliji do Azorov se razprostira področje visokega zračnega pritiska. Slabotne frontalne motnje se zadržujejo med zahodnim Atlantikom in zahodnim Sredozemljem.

Napoved za torek: Oblačno vreme v višjih legah in na Primorskem, deloma sončno. Temperatura brez bistvene spremembe.

NERVOZA ZARADI BERLINA

Živčna vojna ali nov kurz?

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

BONN, 24. nov. (Po telefonu). V bonnskih političnih krogih je danes dominiralo eno vprašanje: iz kakšnih razlogov je bila odgojena objava sovjetskega stališa o četvertem statusu Berlina? Napetost v živčni vojni v zvezi z Berlinom je dosegla prvih vrhunc v soboto, ko so na podlagi kanclerjeve izjave pričakovali sovjetsko pojasnilo. Namesto tega je iz sovjetskih listov in iz oddaj radijskih postaj beseda Berlin skoraj izginala, tako, da je danes Bonn prepusten ugibanjem o tem, ali gre za zastoj ali za preobrat.

Na ena strani opozarjajo na možnost, da je Moskva kloni-la pred odločnim stališčem Bonna in zahodnih sil, na drugi strani pa smatrajo, da je prišlo do odgoditve zaradi potrebe določenih korektur v zadnjem trenutku. Pojavilo se se tudi trditve, da je objava uradnega stališa samo poteza, ki naj povzroči še močnejšo napetost v živčni vojni, ki traja že dva tedna.

Ne bi mogli reči, da je bilo bonnskim živcem v tej napetosti prizanešeno, posebno zadnje dni, ko so se pojavila določena nesoglasja med zahodnonemško vlado in zahodnimi zavezniki. V bližnji palače

Schaumburg in zunanjeja ministrstva je posebno opaziti znake nerazumevanja. Kot menijo je Bonn po razgovoru kanclerja Adenauerja z ameriškim veleposlanikom Bruceom, ki se je vrnil iz Washingtona dobil vtis, da je ZDA utegnile »elastičnejše« reagirati na moskovsko potezo, kar bi praktično pomenilo, da bi bile pankovske vojaške in policijske sile, ki bi prevzele funkcijo Sovjetske zveze, tretirane kot »izvršni in pomožni organ« sovjetskih oblasti. To pri sedanjem položaju seveda ne bi nujno pomenilo priznanja zahodnonemške vlade.

Pojavili so se tudi glasovi, da je šel London v krizi še dalje od Washingtona in pariškega partnerja in da bi bil v primeru potrebe, pripravljen na razgovore s Pankowom. Ta »skrivoverstva« so po tukajšnjih informacijah izgledali, toda v Bonnu so vendarle povzročila precejšen nemir in bojazen, da bi ne pomenila četrtega popuščanja, kar bi lahko načelo odločnosti pri reagiranju na morebitne sovjetske korake. Današnji nemški demanti bonnskih načrtov, da demanti bonnskih ministrov, je bil sprejet tu kot znak morebitnega omahljivega stališa v primeru sovjetskega koraka. Ta trenutek so zahodnonemški veleposlaniki v Moskvi, Washingtonu, Parizu, Londonu in Rimu na poti v Bonn. Jutri bodo z zunanjim ministrom von Brentanom razpravljali o položaju, pri čemer bo posebno zanimivo poročilo moskovskega veleposlanika Knolla, ki se je med kritično posvetoval z Gromikom. Pred odhodom v Bonn je izjavil, da je položaj resen, to-

da ne neresljiv in da nosi s seboj svoje lastne konceptije o rešitvi.

Komaj sedemdeset odstotkov od devet in pol milijona volivcev na Bavarskem in v Hessenu je šlo večeraj na volitve za pokrajinska parlamenta. Po danes objavljenih končnih izidih je v bistvu potrjen dosežani odnos sil velikih strank v obeh parlamentih. V Hessenu, edini pokrajini, kjer so socialisti demokratski na oblasti od leta 1954, so s 46,9 odstotka glasov dobili 48 mandatov od skupnih 96, to je 4 več kot na preteklih volitvah. Krščanski demokraci so dobili samo 32 odstotkov glasov, to je 8 odstotkov več kot leta 1954 in 32 mandatov. Tretja sila, svobodni demokraci, so z izgubo 50 odstotkov glasov doživeli težak poraz, ki znova potrjuje splošno tendenco v zahodnonemškem političnem življenju: razvoj v smeri dvostrankarskega sistema. Kljub porazu glasov CDU so volitve za bonnsko vladajočo stranko poraz, ker se je glavni nasprotnik — socialna demokracija — po volitvah še bolj okreplil.

Zlom socialistične oblasti v »rdčem« Hessenu, ki so si ga krščanski demokraci pri teh volitvah zelo želeli, ni uspel. V predvolilni kampanji je sodeloval aktivno tudi sam kancler Adenauer, ki je imel več zborovanj, toda prav v tistih krajih je CDU doživela težak poraz.

Na Bavarskem so volilni rezultati prav tako v znak kritične veliki. Male stranke, predvsem »Bavarska stranka«, so doživele težke izgube, toda volitve so se večinoma izjavili za krščansko demokratsko unijo, ki je bila doslej najmočnejša stranka. V nasprotju z dosežanimi 83 mandati je dobila 101 mandat, dočim so socialisti demokraci povečali število svojih poslancev od 61 na 64. V celoti razpolaga CSU z večino 103 mandata nasproti 101, kolikor so jih dobile ostale stranke v novem bavarskem parlamentu.

Djordje Zeimanović

OB ZASEDANJU ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Vse pravočasno pripravljeno

Beograd, 24. nov. (Tanjug). Zasedanje zvezne ljudske skupščine, ki se bo začelo jutri, ima poseben pomen, ker je predložen v odobritev tudi predlog zveznega družbenega plana za prihodnje leto. Zvezni izvršni svet je pripravil ta predlog skoraj mesec dni prej kakor lani predlog družbenega plana za letošnje leto. V razpravi zadnjih dni v odborih za gospodarstvo obeh zborov zvezne ljudske skupščine so to temeljito kot ustvarjanje možnosti, da se do konca leta opravijo potrebne priprave za zapolnjevanje predlaganega plana za prve dni januarja.

Več dnevna razprava v odboru za gospodarstvo obeh zborov o predlogu zveznega družbenega plana, kakor tudi o naknadno predlaganih ukrepih za njegovo izpolnitev je bila v glavnem usmerjena na osnovne probleme gospodarske politike v prihodnjem letu. Predstavniki zveznega izvršnega sveta so izjavili med drugim, da ima plan velik pomen tudi zaradi tega, ker bo veljal za tretje, s tem pa tudi za odločilno leto petletnega plana o perspektivnem razvoju države. Prav prihodnje leto mora še odločneje nadaljevati izpolnjevanje glavnih nalog petletnega plana. Zato je bilo tudi planirano dinamično in veliko povečanje proizvodnje skoro na vseh področjih. Tako n. pr. naj bi se industrijska proizvodnja povečala v prihodnjem letu za 11%, ker je izšla iz proizvodnih organizacij, iz njihovih združenj, iz komun in republik skoro soglasna pobuda, da se lahko tudi v prihodnjem letu nadaljuje »skokovito povečanje proizvodnje v industriji«, ki traja že od leta 1953 dalje.

Značilno je, da je v kmetijstvu predvideno povečanje proizvodnje za 20% večje kakor letos, ker je »široka uporaba agrotehničnih in drugih

ukrepov v kmetijstvu ustvarila možnost za uresničenje tako visokega plana tudi brez izjemno ugodnih klimatičnih pogojev«, kakor so poudarili med razpravo v odborih za gospodarstvo.

Tako visoko povečanje v dveh glavnih gospodarskih panogah omogoča, da se za prihodnje leto privikrat planira izvoz v vrednosti nad 150 milijard dinarjev, medtem ko naj bi pomembno povečanje znamenovale tudi druge gospodarske panoge. Realni zaslužek naj bi se povečal za okoli 5%, v proizvodnih delavnostih izven kmetijstva pa se predvideva zaposlitev vsega lelega prirastka prebivalstva oziroma okoli 125.000 državljanov.

Skupščinski odbori so končali delo

Beograd, 24. nov. (Tanjug). Odbori obeh zborov zvezne ljudske skupščine so dopoldne končali razpravo o zakonskih predlogih, ki bodo na dnevnem redu jutrišnjega zasedanja zvezne ljudske skupščine.

Zakonodajna odbora obeh zborov sta odobrila predlog zakona o invalidskem zavarovanju, kakor tudi poročilo redakcijske komisije za ta zakon. Odbori so tudi sprejeli predloge zakona o spremembah zakona o sredstvih gospodarskih organizacij, zakona o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij, kakor tudi zakona o odkupu zasebnih lekarn. Zakonodajni odbor zveznega zbora je sprejel tudi pred-

Poseben pomen bo dala temu zasedanju tudi razprava o novem zakonu o invalidskem zavarovanju, s katerim bo predlagan nov sistem zavarovanja. Njegovo težišče je na zaposlovanju invalidov zaradi poškodb pri delu in njihovi rehabilitaciji, nadalje na določanju višine invalidskih pokojnin in na podobnih aktualnih problemih invalidskega zavarovanja.

V splošnem bo to zasedanje pomembno tudi zaradi tega, ker bo uvod v decembrsko zasedanje zvezne ljudske skupščine, na katerem poleg drugega odobri zvezni proračun za leto 1955 ter druge zakonske predloge in odločbe, pomembne za nadaljnji razvoj naše države.

log zakona o spremembah in dopolnitvah osnovnega zakona o prekrških.

Odbor za socialno politiko in ljudsko zdravje pri zveznem zboru ter odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja pri zboru proizvajalcev sta odobrila dopolne predlog zakona o spremembah in izpopolnitvah zakona o odkupu zasebnih lekarn.

Proračunska odbora obeh zborov sta dopolnje razpravljala o predlogu zakona o zaključnem računu za l. 1967. Na popoldanski skupni seji pa o odobritvi zaključnih računov zveznih proračunskih skladov.

Včeraj je bila otvoritvena vožnja na novi ekspresni avtobusni progi po avtobusni cesti Ljubljana-Zagreb. Organizator Putilnik Slovenija je za to priliko povabil na vožnjo zastopnike sekretariata za promet in novinarje. Po dveh urah in petnajst minut prijetne vožnje v avto-pulmanu, z vmesnim postajališčem v Novem mestu, je avtobus prispel v Zagreb. Tu je bil v poslovalnici podružnice Putilnika nevezan razgovor z udeleženci, ki so bili navdušeni nad vožnjo po novi avtobusni cesti. Na sliki: Putilnikov avtobus na postajališču v Novem mestu. (Foto: Selhaus)

PRVI KORAK JE STORJEN

Naraščanje turističnega prometa v Postojni zahteva razširitev jamske železnice

POSTOJNA, 24. nov. Danes je bila v Jamski restavraciji v Postojni komisija razprava o nameravani podaljšanju jamske železnice. Razpravo so se udeležili predstavniki zavoda Postojnske jame, strokovnjaki in znanstveniki Akademije znanosti in umetnosti, zastopniki ljubljanskega Projektivnega biroja, Projektivnega ateljeja, Zavoda za spomeniško varstvo in predsednik postojnske občine.

Najprej je direktor Postojnske jame Edo Garzarolli govoril o problemih in značilnostih izkoriščanja jamske železnice. Povedal je, da je sedanja organizacija obiskov v Postojnski jami komaj zmogla zahte-

ve sodobne turistične dinamike, kajti število obiskovalcev se iz leta v leto veča. Tako je letos obiskalo jame 240.000 gostov, med temi 54.000 tučev, za 18% več kakor lani, število inozemskih gostov pa se je

povečalo za 24%. Zavod razpolaga s tremi vlakmi, ki zmorejo v enem dnevu prevoz 2160 oseb, ob nedeljah meseca avgusta pa obišče jame tudi 3000 do 3400 ljudi. Ker je prevoz v jami pomanjkljiv, so morali mnogi obiskovalci hoditi peš, mnogi turisti pa so zaradi pomanjkanja časa zapustili Postojno, ne da bi si ogledali jame. Te slabosti je mogoče odpraviti samo s povečanjem števila lokomotiv in vagonov. Sedanje naprave dovoljujejo vožnjo le treh vlakov hkrati. Od predvidenega števila obiskov bi s sedanjim voznim parkom krili potrebe le kakšne dve leti. Tako torej vidimo, da nudi Postojnska jama svojim obiskovalcem pravo nasprotje njihovih želja.

Razen tega je treba pokazati ljudem nove dele jame, ki so bili že davno odkriti in ki so vsekar vredni ogleda. To se pa lahko doseže le s kontinuirano krožno vožnjo, pri kateri ni treba, da bi naslednji vlak čakal povratka prejšnjega.

Razpored jamskih prostorov omogoča različne variante železniške trase, pri katerih naj bi imela prednost tista, ki bi se najbolj približala posameznim delom jame.

Temu poročilu je sledila obširna in izčrpna razprava, v kateri so se strokovnjaki in predstavniki zavoda Postojnske jame sporazumeli v tem, da je podaljšanje proge v jami potrebno, vendar pa je treba paziti, da ne bi pri tem preveč poškodovali naravnih lepote.

II. KONGRES ZGODOVINARJEV

Zagreb, 24. nov. (Tanjug). II. kongres zgodovinarjev Jugoslavije je danes nadaljeval delo v petih sekcijah. Za antično zgodovino, za zgodovino srednjega veka, za zgodovino 16. do 18. stoletja, za zgodovino 19. stoletja in za zgodovino 20. stoletja. Na kongresu bodo prebrali 46 znanstvenih del in referatov o važnejših zgodovinskih vprašanjih v teh razdobjih.

Popoldne je razpravljala prva sekcija o zgodovini ilirov — prvih naseljencev na Balkanu in o antičnih naseljih v Posavini, nato o socialni strukturi Južnih Slovanov v zgodnjem srednjem veku, o družbeni ureditvi v Hrvaški v 14. stoletju, o začetkih kapitalizma v Sloveniji, o dubrovniški republik in o borbi mest na severnem Jadranu za trgovske stike z zaledjem. Iz novejših zgodovine so razpravljali o nar-

rodnih programih Južnih Slovanov v habsburški monarhiji, o razmerah v Bosni in Hercegovini med prvo svetovno vojno, o združitvi Črne gore in Srbije ter o stališču srbskih socialistov leta 1917 in 1918 da ustanovitev kraljevine Jugoslavije.

Kongres bo jutri nadaljeval delo z razpravo o sodobnem pouku zgodovine v šolah.

Včeraj in danes

Poština služba ob praznikih
Pošte bodo poslovale 29. novembra kakor ob nedeljah in bodo izdajale naslovno kom. tiskovnice iz drugih republik.

V nedeljo ne bodo na poštah oddajali časnikov.
V ponedeljek bodo pošte poslovale od 9. do 11. ure, le blagajniška okenca bodo zaprta. Dostava bo samo v ožjem dostavnem okoliščju pošt.

Pošte v Ljubljani bodo začele izplačevati pokojnine in invalidnine za 25. t. m., ostale pošte v LRS pa 26. novembra.

Vilma Bukovec v Scali
Izvedli smo, da bo prvakinja ljubljanske Opere Vilma Bukovec gostovala v milanski Scali. Januarja 1959 bo pela naslovno vlogo v Smetanovi »Prodanca nevesti«. Njen partner bo eden izmed najboljših italijanskih tenoristov Di Stefano. Dirigiral bo jugoslovanski dirigent Lovro Matačić.

Zagrebski pianist v Moskvi
Moskva, 24. nov. (TASS). V Moskvi je bil včeraj koncert zagrebskega pianista Jurice Muraja. Izvajal je dela Scarlattija, Beethovna, Tajčevića, Papanodopula, Prokofjeva, Skrjabinja in drugih kompozitov. Poslušalci so toplo pozdravili njegovo izvajanje.

Razstava jugoslovanske fotografije v Tokiu
Tokio, 24. nov. (Tanjug). V Tokiu so pred nekaj dnevi odprli razstavo jugoslovanskih fotografij, ki jo je organiziralo japonsko fotografsko združenje.

V fotogaleriji »Koništroku« v središču Tokia so razstavili 94 uspešnih fotografij 46 jugoslovanskih fotoamaterjev. Foto-

grafije je poslala Zveza foto- in kinoamaterjev iz Beograda. Razstava je pod pokroviteljstvom jugoslovanskega fotografskega društva in Zveze foto- in kinoamaterjev Jugoslavije.

Iz Tokia bodo razstavo prinesli v Osaka, Fukuoko in Nagoj.

Novo pobude gostinstva
Beograd, 24. nov. (Tanjug). Na današnji seji predsedstva upravnega odbora Zveze gostinstskih zbornic Jugoslavije so razpravljali o novih ekonomskih instrumentih, o investicijskih in načrtu tarifnega sporazuma za gostinske gospodarske organizacije. Jugoslovanska investicijska banka je odobrila nedavno nad 3 milijarde dinarjev posojila za rekonstrukcijo in zgraditev gostinskih objektov. S tem denarjem bodo zgradili nove hotele »Excelsior« v Dubrovniku, »International« v Zagrebu, »Merkur« v Vrnjački Banji in druge.

Odbor za šolstvo in kadre pri Zvezi gostinskih zbornic je predlagal reorganizacijo gostinskih šol v okviru splošnega zakona o šolstvu. Nameravana sta dva tipa šol — za kvalificirane delavce z delavnico ter za visokokvalificirani kader z odeskom za gostinske delavce in za upravno osebje. Razpravljali so tudi o možnostih strokovnega usposabljanja gostinskih kadrov v inozemstvu.

Ker je večje število podjetij izrazilo željo, da bi odprla svoje restavracije v inozemstvu, je predsedstvo sklenilo, da bo to zadevo proučilo s komitejem za zunanjo trgovino. Če bo mogoče, bo upravni odbor na svoji prihodnji seji izdelal konkretne predloge za odpiranje restavracij z jugoslovansko kuhinjo v nekaterih večjih mestih Evrope.

CENE, KAMEN SPOTIKE

Zadnje tedne je trg s kmetijskimi pridelki v glavnem dobro oskrbovan. V večini mest in industrijskih središč so zagotovljene potrebne količine za ozimnico, zahvaljujoč intervenciji ljudskih odborov. Dobra založenost je pripeljala tudi do stabilizacije cen vrste kmetijskih proizvodov. Najavljeni uvoz fižola in čebule, česar letos primanjkuje, bo zagotovil potrebne količine omenjenih pridelkov in hkrati onemogočil navijanje cen po individualnih proizvajalcih.

Mnogi ljudski odbori pa niso obstali samo na tej, več ali manj kampanjski nalogi. Poučeni od izkušenj so razumeli, da je problem preskrbe, posebno s sezonskimi kmetijskimi pridelki, resen. Ze sedaj namreč pripravljajo ukrepe, da bi zagotovili boljše preskrbovanje mest v prihodnjem letu. Možnosti za to so, pri čemer je osnovni problem v tem, kako likvidirati odločujoči vpliv vsakega trga na preskrbo mest in industrijskih središč. Letos je bil n. pr. socialistični sektor v Zagrebu skoraj izključno dobavitelj mestnih trgovin s kmetijskimi pridelki. Napredek je bil v tem pogledu storjen v Ljubljani. V Beogradu je postavil socialistični sektor na trge skoraj dve tretjini kmetijskih pridelkov. Zato so se ljudski odbori odločili, da zagotovijo s predhodnim dogovorjanjem o proizvodnji sezonskih kmetijskih pridelkov v socialističnem sektorju, z drugimi in ekonomijah, sistematično preskrbo svojega prebivalstva s sadjem in zelenjavo. Da bi zagotovili čim učinkovitejšo ureditve tega vprašanja in vskladili odkupne cene, je bila pri Zvezi trgovinskih zbornic Jugoslavije ustanovljena tudi posebna komisija, ki bi vsklajevala pred dogovorjene cene, da bi tako preprečili navijanje cen in možnost spekulacij na račun potrošnika.

Čeprav so ljudski odbori pripravljali garantirati pred dogovorjene cene in se specializirana podjetja za preskrbo pripravljajo na predhodne dogovore, pa je vendarle nevarnost, da ne bodo doseženi maksimalni rezultati politike predhodnega dogovorjanja.

Kakšen je namen predhodnega dogovorjanja? Z dogovorjanjem o proizvodnji določenih kultur in določenih količin s socialističnim sektorjem bi trgovske organizacije garantirale tudi določene od-

kupne cene. Te cene morajo biti na taki ravni, da bodo spodbudne za proizvajalce in hkrati sprejemljive za potrošnike. Tako bi zagotovili stabilnejšo proizvodnjo sezonskih kmetijskih pridelkov, preprečili možnost večjih nihanj v proizvodnji in ustvarili potrebne pogoje za stabilizacijo kmetijskega trga.

Proizvajalci socialističnega sektorja so pokazali pripravljenost sprejeti tako politiko, ker jim zagotavlja realnejše planiranje v proizvodnji in prodajo proizvodov. Vendar postavljajo vprašanje, kakšne naj bi bile garantirane cene. Oni namreč še vedno niso dosegli cen, ki bi ustrezale njim in samim potrošnikom. To pa bi bilo lahko resna ovira za pravočasno dogovorjanje o kmetijski proizvodnji in o odpravljanju stihijnosti na tem področju.

Da neurejeno vprašanje cen še vedno predstavlja resno oviro, dokazuje nedavni sestanek v Novem Sadu med predstavniki proizvajalcev socialističnega sektorja in trgovine. Kmetijski proizvajalci so izjavili, da imajo možnost zagotoviti v socialističnem sektorju tržne presežke nad potrebami okrajev, in sicer pri zelenjavi v višini 19.700 vagonov, pri sadju pa v višini 2000 vagonov. Izjavili so pri tem, da bi bili tržni presežki tudi večji, če bi zagotovili proizvajalcem čim bolj vzpodbudne cene. Kakšne so te vzpodbudne cene, niso povedali, vendar je razvidno, da lahko socialistični sektor že danes izračuna proizvodne stroške in ugotovi realno prodajno oziroma pred dogovorjeno ceno. — To možnost kaže tudi primer delovne zadruge iz Lovčeva v Vojvodini, ki je nedavno predlagala trgovini predhodno dogovorjanje in ob tej priložnosti navedla cene, po katerih bi bila pripravljena dogovarjati se o proizvodnji.

Novosadski sestanek vsekar ne bo izjema. Ze sedaj so primeri, ko zadruge odgovoredo sklenjene dogovore in skušajo povečati cene. Take težnje bodo, posebno ko bo prišlo do širšega predhodnega dogovorjanja. Da bi odpravili spekulacije in v prihodnjem letu zagotovili maksimalno proizvodnjo sezonskih kmetijskih proizvodov, je potrebno čimprej urediti odkupne cene, ker brez tega ne bo mogoče urediti vprašanja preskrbe.

I. S.

Trg s tekstilnim blagom

Beograd, 24. nov. (Tanjug). V prvih 10 mesecih letos se je proizvodnja tekstilnega blaga povečala za 9% v primerjavi s istim časom lani. Proizvodnja bombažnih tkanin se je povečala za 5%, volnenih tkanin za 3%, tkanin iz umetne svile za 12%, konfekcije oblek za 6%, konfekcija perila za 29% in konfekcije nogavic za 3%. Potrošnja bombažnih tkanin je bila manjša za 9%, potrošnja nogavic za 3%, potrošnja volnenih tkanin pa je bila večja za 6%, konfekcija oblek za 2%, konfekcija perila za 18%, konfekcija tkanin iz umetne svile pa za 7%.

Zaloga so naraščale vse leto. Ob koncu septembra letos so bile v primerjavi s istim mesecem lanskega leta povečane zaloge bombažnih tkanin za 128%, tkanin iz umetne svile za 51%, konfekcije oblek za 26%, konfekcije perila pa za 69%, konfekcije blazin in odej za 127%, nogavic za 43% itd. To povečanje zalog je posledica povečane proizvodnje in relativno manjše potrošnje, kakor tudi vzroka, da so bile lani zaloge tekstila zelo nizke. Manjše so edino zaloge volnenih tkanin, in sicer za 1%. Indeks cen proizvajalcev je pokazal ob koncu septembra letos povečanje za 1% v primerjavi s septembrom lanskega leta.

Promet v tekstilni trgovini na veliko se je v prvih 9 mesecih letos povečal za 13% v

primerjavi s istim časom lani, v trgovini na drobno pa se je povečal za 8%. Zaloge v prodajalnah so bile ob koncu septembra v trgovini na veliko za 37% večje, v trgovini na drobno pa za 15%.

Na trgu je bilo dovolj bombažnih tkanin v zelo veliki izbiri. Bilo je tudi dovolj dragih volnenih tkanin za moške obleke, primanjkovalo pa je cenejšega blaga. Prav tako je bila majhna izbira volnenih tkanin za ženske obleke. Trg je bil obilno založen s tkaninami iz umetne svile. Čeprav

Nagradno tekmovanje v kmetijstvu

Beograd, 24. nov. (Tanjug). Zvezni odbor za nagradno tekmovanje v kmetijstvu bo predlagal zveznemu izvršnemu svetu, naj se nagradno tekmovanje za visok pridelavek v kmetijski proizvodnji nadaljuje tudi v prihodnjem letu. Zvezni odbor je na današnji seji sklenil, da bo čimprej izdelal predlog pogojev tekmovanja v prihodnjem letu.

Zvezni odbor za tekmovanje je mnenja, da ni treba izpreminjati višine pridelaka posameznih kultur, ki je potrebna za nagrado. Predlagal pa bo, naj postavi kot pogoj za nagrado rentabilnost proizvodnje. S tem bi dalj pobudo ne samo

se je proizvodnja konfekcije oblek povečala za 6% v primerjavi s preteklim letom, se ne zadovoljuje po izbiri. Proizvajalci izdelujejo predvsem moške in ženske plašče, medtem ko drugih vrst obleke na trgu ni dovolj, oziroma po videzu ne zadovoljujejo potrošnikov, n. pr. ženske obleke, bluze in otroška konfekcija. Na trgu je dovolj moškega perila, primanjkuje pa otroške, deške in dekliške konfekcije. Prav tako je na trgu dovolj nogavic iz umetnih vlaken, ni pa cenenih svilenih nogavic.

Dosedanje tekmovanje za visok pridelavek v kmetijstvu se je razvijalo pod pogoj, po katerih so proizvajalci, ki so dosegli določeno pridelavo, dobili določeno nagrado, zvezni odbor pa je mnenja, da morajo kmetijske organizacije tekmovati tudi med seboj, in predlaga zato, naj se poleg nagrad za pridelavek priznajo najboljšim tekmovalcem, ki so izpolnili pogoje, posebne premije.

Strokovna komisija, ki bo izdelala novi predlog pogojev za tekmovanje, bo proučila možnost splošne nagradnega tekmovanja v kmetijstvu s proizvodnimi poskusi zaradi ugotovitve najboljše agrotehnične za visoko, stabilno in ekonomsko rentabilno proizvodnjo pri posameznih kulturah. Ako bo strokovna komisija ugotovila, da se te oblike tekmovanja za visok pridelavek ne morejo združiti, bo zvezni odbor za nagradno tekmovanje v kmetijstvu predlagal, da se lahko v tekmovanje naknadno vključijo tudi tiste površine, s katerimi so kmetijske organizacije sodelovale pri proizvodnih poskusih, in niso izpolnile pogojev za nagrado, ki pa izpolnjujejo pogoje za nagradno tekmovanje.

Napredek rečnega brodarstva

Beograd, 24. nov. (Tanjug). V prihodnjem letu se bo prevoz blaga in potnikov v rečnem prometu povečal za 10,3%. Naloge gospodarskih organizacij rečnega prometa se bodo večale vzporedno s storitvostjo, ki mora biti v prihodnjem letu za 3,8% večje v primerjavi s letošnjim letom.

Za nadaljnji razvoj rečnega prometa bodo investirali 5 milijard in 570 milijonov dinarjev, medtem ko so letos samo 4 milijarde in 260 milijonov. Prometu bodo izročili nekaj novih vladilcev s 6800 ks in nekaj novih ladij z nosilnostjo okoli 40.000 ton, 700 milijonov dinarjev bodo porabili za rekonstrukcijo in izgradnjo re-

nih pristanišč, 420 milijonov pa za regulacijo plovnih poti.

V 1959. letu bodo nadalje nabavljali dvigala za iztovarjanje blaga v rečnih pristaniščih. Sredstva za to bodo nekoliko manjša kot letos (v 1958. letu 327 milijonov, v 1959. letu 243 milijonov za pristanišča dvigal). Investicije v 1959. letu bodo skupaj z investicijami v prvih dveh letih petletnega plana znašale 40,8% skupnih investicij do konca 1961. leta. Kar zadeva gradnjo pristanišč, bodo v Zdrženju gospodarskih organizacij rečnega prometa skrbeli, da bodo končana v l. 1959, kar bo le 31% programa za izgradnjo pristanišč po petletnem planu.

Fedor Košir 50-letnik

Po stoletja razgibanega življenja slavi danes javni pravoznanec Slovenije in večletni predsednik Planinske zveze Slovenije Fedor Košir. Na fotografiji je v obleki in s črtno palčko v roki. V ozadju je vidna planinska krajina.

Beograd, 24. nov. (Tanjug). Na danes je bil v Beogradu, kjer je bil leta 1908 v Ljubljani v družini železniškega uradnika. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. Po maturi na klasični gimnaziji se je vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani, kjer je diplomiral maja leta 1933. Svojo pravniško pot je začel kot brezplačni odvetniški pripravnik najprej na Okrajnem sodišču v Kranju, potem pa na Okrožnem sodišču v Ljubljani. Oktobra 1938 je napravil sodniški izpit, nakar je kot sodnik deloval na Okrajnem sodišču v Kamniku, Trebnju in v Ormožu, kjer ga je aprila 1941 nekakšna mobilizacija, iz Ormoža je bil poslan v Volakom v Celje. Od tam pa na fronto v Ljubljano in Hrvaškem.

Bil je v nemškem ujetništvu. Vendar ne dolgo, ker jim je kmalu na del. Med okupacijo je živel v

Ob robu dogodkov

Nov opomin

Med političnimi strankami, ki so na nedeljskih parlamentarnih volitvah v Franciji doživeli hud poraz, je tudi francoska komunistična partija. V primerjavi z volitvami leta 1956 je francoska KP na sedanjih volitvah izgubila 1 milijon 806 tisoč glasov.

Izidi volitev so potrdili, da se je veliko število stalnih volivcev francoske KP začelo odlašati od nje, sama stranka pa se bori s hudimi težavami. Že po neuspehu francoske KP na referendumu oktobra letos, ki je globoko odjeknil med francoskimi delavci, se je začela razprava o vzrokih njenega neuspeha. Tudi CK KP Francije je analiziral rezultate referenduma in med drugim poudaril, da bi bilo potrebno začeti z "novo demokratično politiko". Vendar pa se uradna analiza v mnogih vprašanjih ni strinjala s kritiko v raznih celicah, med katere lahko prištevamo tudi resolucijo celice KPF na pariski univerzi, ki je bila objavljena v levičarskem glasilu "Voie nouvelle". V resoluciji kritizirajo vodstvo zaradi napačne usmeritve stranke, ter mu očitajo resne napake pri oceni kolonialnih problemov in še posebno afriškega vprašanja. Poudarjajo, da je po drugi svetovni vojni vprašanje neodvisnosti kolonialnih narodov postalo odločilno vprašanje, od katerega reševanja je bila odvisna usoda držav v režimu. Vodstvu KP očitajo, da je ostalo predolgo na pozicijah obrambe Francoske unije in je zapostavljalo pomen gibanja, ki je preselilo temelje francoskega imperija. Zaradi tega je KPF ostala na repu dogodkov in ni pravočasno prišla pred množice s konkretnimi predlogi za rešitev kolonialnega vprašanja. "Valori nacionalizma" so preplavili francosko KP, piše v resoluciji.

Nadalje očitajo vodstvu KP, da se ni zmoženo spoprijeti s protikomunistično gonjo. Med drugim niso znali analizirati, kje so korenine strahu, ki se je pojavil med članstvom. "Polglavni vzrok za ta strah — piše v resoluciji — je pomanjkanje demokratičnih jamstev v partiji. Splošno stališče vodstva v obdobju po XX. kongresu KP Sovjetske zveze, v zvezi z dogodki na Poljskem in Madžarskem je bilo tako, da niso znali in hoteli jasno spregovoriti o resnih napakah in zločinih, ki so jih nekaj časa delali v Sovjetski zvezi in kar je obdobil tudi tov. Hruščev. Dejstvo je tudi, da vodstvo ni znalo razlikovati, kaj je negativno in pozitivno v socialističnih izjavah, skratka, da bi pokazali na različne poti v socializmu in nakazali francosko pot..."

Te in še druge napake, o katerih govori resolucija, pa so povezane z osnovno napako francoske KP: "Pomanjkanje stvarne marksistične analize francoskega položaja ter uporaba shem, ki ne ustrezajo francoskim nacionalnim posebnostim". Teoretični dogmatizem je še večal težave francoske KP in pripeljal končno do popuščanja zvez med množicami in komunistično partijo. Resolucija nadalje kritizira tudi birokratske metode v delu partije ter predlaga, kaj bi bilo potrebno spremeniti, da si bo ponovno pridobila zaupanje francoskih množic. Med drugim resolucija predlaga, da je "potrebno javno določiti, kaj razumemo pod francosko potjo v socializmu..." Ta poziv se končno ne tiče samo francoske KP, saj govori o vprašanju različnih poti v socializmu, ki jih je treba rešiti v skladu z zahtevami sodobnega sveta. Poraz francoske KP na volitvah je med drugim nov opomin, da je nujno potrebno začeti konstruktivno reševati tudi ta vprašanja, ker je od tega odvisen nadaljnji napredek in krepitev socializma.

Začetek plazu?

Sporazum, ki sta ga v Akri podpisala premiera Gane in Gvineje Nkrumah in Seku Ture, je več kot navaden sporazum med dvema državama. Po sporazumu bosta obe državi začeli takoj sestavljati skupno ustavo, obenem pa bosta vskladili svojo gospodarsko in zunanjo politiko. V deklaraciji, objavljeni po podpisu sporazuma, je tudi poziv vladam vseh neodvisnih afriških držav, kakor tudi voditeljem in ljudstvom tistih ozemelj, ki so še pod kolonialno upravo, naj podprejo njuno akcijo, kakor tudi izjava, da bosta obe državi podprli pristop k zvezi katere koli druge zahodnoafriške države.

Sporazum med Gano in Gvinejo bi prav lahko ocenili kot prvi korak v smeri, ki jo mnogi opazovalci napovedujejo

jo že nekaj let. Zahodna Afrika je na poti v neodvisnost, in po vseh dosedanjih znakih soče, tudi na poti v združitve. Z drugimi besedami, sporazum v Akri prav lahko pomeni rojstvo bodoče zahodnoafriške federacije. Začetek plazu, ki bo zajel vso črno osrednjo Afriko.

Napoved se bo nemara res uresničila šele čez leta, toda argumentov za napovedovanje takšne bodočnosti je na pretek. V Zahodni Afriki je Gvineja tretja neodvisna država; toda najkasneje leta 1960 se bosta neodvisnim državam pridružila še Togo in Nigerija. Ali ni prirodno pričakovati, da bodo prebivalci Dahomeja, ki je med njima, zahtevali neodvisnost tudi zase? Ministrski predsednik Dahomeja Apithy je to že napovedal. Francoska Slonokoščena obala, ki je med Gano in Gvinejo, je glasovala na referendumu »da« samo zato, ker upa, da bo dobila neodvisnost v celoti, ne pa v kosih. Tudi v francoski ekvatorialni Afriki je gibanje za neodvisnost vedno močnejše.

So ljudje, ki opozarjajo na trenja med posameznimi voditelji in državami; v zvezi s tem si je vredno ogledati Nigerijo, katere voditelji privolijo hitro na kompromis, kadar postanejo nasprotja med njimi prehuda. Centripetalne sile so močnejše od centrifugalnih in sla po svobodi postaja vedno bolj nepremagljiva; v njeni sencni se skrjuje vsa lokalistična nasprotja. Sporazum v Akri je prvi dokaz za to.

V topli sobi in ostrbi borbi...

PEKING, 24. nov. V pekingskem tisku vsak dan objavljajo članke in razprave z raznih področij življenja in dejeli, ki ne obravnavajo samo tekočih problemov graditve, temveč posegajo tudi na področje teoretičnega pojasnjevanja posebnih vprašanj, ki zanimajo sodobno kitajsko teorijo in prakso. Tak članek je tudi »Kakšno vrsto toplega doma si želimo«, ki je bil nedavno objavljen v sindikalnem časopisu »Kung Zen Zi Bao«. Članek je podpisal Hsian Ceng; prenašamo ga v malo skrajšanem prevodu.

Imamo tovariša, ki se je prej zmerjal veseli, če je bral poročila o ustanavljanju ljudskih komun, ki je prej zmerjal govori, da so komunne dobra stvar in da jih je treba z vsem srcem podpirati. Zadnje čase pa je naš tovariš svoje mnenje močno spremenil in pogosto misli in govori o tem, kako je bilo prej lepo, ko ga je bilo treba z dela čakala žena v domači hiši z okusno pripravljeno hrano, ko ga je pričakovala z vedno čisto preobleko, ko se je lahko, kadarkoli si je želel, do mile volje naigrati s svojim otrokom.

Zdaj tudi njegova žena odhaja z doma, ker se je vključila v produktivno delo, njegov otrok pa je našel mesto v jasli, na hrano odhajata skupaj v kantino, kjer se hranijo tudi drugi člani kolektiva. Iz vsega tega je jasno videti, da so se stari običaji in način življenja popolnoma spremenili in da vse to našega tovariša ni posebno vzradostilo. Začel se je kregati z ženo, nekdo pa je v jezi celo vzkliknil: »Mar je to sploh mogoče še imenovati topli dom?« Jasnno je, da je naš tovariš postavil v ospredje važen problem, toda še iz tega, kako ga je postavil je jasno, da nekaj ni v redu z njegovo ideologijo.

V naslednjem delu članka je Hsian Ceng pojasnil, da je popolnoma normalno, če vsi ljubimo svoje žene in otroke, toda prav zaradi tega, ker jih ljubimo, je treba dati ženam možnost, da se osvobodijo hišnega dela in se vključijo v produktivno delo pri graditvi države, medtem ko otroke vzgajajo pod skrbjo in nadzorom vsega kolektiva. V taki družini in takem domu, nadaljuje Hsian Ceng, se boste, ko pridete domov, veselo pogovarjali o velikem skoku naprej, tudi žena bo z navdušenjem govorila o skoku naprej, vaš otrok pa bo, ko pride domov, zapel pesem »Socializem je dober«.

Bistveni problem je zdaj, če smo iz naše ideologije odstranili zadnje ostanke idej o nenakopavnosti žensk in moških, če imamo pravičen odnos in če pravilno razumemo smisel velike kolektivne družine. Mar je sploh mogoče govoriti o toplem družinskem ozračju v mali družini, če se počutis srečnega in zadovoljnega samo, če imaš svojo ženo, ki dela doma, ki služi samo temu, da ti nudi predvsem nekaj topline; topline, ki temelji na neena-kopavnih odnosih? Ne, samo tiste družine, kjer so vsi člani novi ljudje komunizma, so lahko resnično srečne in res-

Jedro zahodnoafriške zveze

Federacija naj bi bila zametek bodoče zveze črne zahodne Afrike — Kaj bo ukrenila francoska Slonokoščena obala? — Presenečenje v Londonu — Primer brez predhodnika v Commonwealthu

AKRA, 24. nov. (Reuter). Predsednika vlade Gane in Gvineje sta se danes sporazumela, da bosta obe državi ustvarili jedro zveze zahodnoafriških držav. V deklaraciji, ki sta jo danes podpisala oba premiera obeh držav, je Gana novi neodvisni državi Gvineji odobrila posojilo v znesku 10 milijonov funtov šterlingov. V deklaraciji je rečeno, da se predsednika obeh držav strinjata v tem, da bi kot prvi korak sprejeli skupno zastavo zveze in razvijali najtesnejše stike ter vskladili svojo zunanjo, gospodarsko in obrambno politiko.

Prihodnji korak bo formulacija skupne ustave nove zveze. Vse to je rečeno v deklaraciji, ne bo na noben način vplivalo na sedanje in prihodnje odnose Gane s Commonwealthom ozioroma Gvineje s Francosko skupnostjo. Deklaracija je bila objavljena po razgovorih, ki sta jih imela premiera Gane in Gvineje.

Sklep predsednikov vlad o združitvi obeh držav v jedro zveze zahodnoafriških držav bosta morala še ratificirati parlamenta obeh držav.

Gana in Gvineja sta med seboj oddaljeni 560 km, med njima je francoska kolonija — Slonokoščena obala.

Bivša britanska kolonija Zlata obala je postala leta 1957 neodvisna republika Gana, ki je ostala v okviru Britanske skupnosti narodov. Gvineja pa je postala neodvisna država prejšnji mesec, ki je na ta način izkoristila določila nove ustave o možnosti sprememb zveze s Francijo.

Za prvega predsednika vlade Sudanske republike je izbran dosedanji premier samoupravnih organov oblasti, vodja stranke vseafriškega zbiranja Kone.

Z nekaj več kot 3,5 milijona prebivalcev je nova Sudanska republika po površini deseterkrat večja od dosedanje metropole in predstavlja naravno zaledje Gvineji in Gani, ki je izredno naravno bogata.

Protipoteza Gvineji?

Pariz, 24. nov. (Tanjug). Posvetovalna skupščina francoske posesti Sudana (ne zamenjavati s Sudanom ob Nilu) je danes razglasila neodvisnost svojega nacionalnega ozemlja in se sklenila pod imenom »Sudanska republika« pridružiti novi francosko-afriški skupnosti. Po Madagaskarju je Sudan druga francoska kolonija, a prva od vseh posesti v zahodni Ekvatorialni Afriki, ki je na ta način izkoristila določila nove ustave o možnosti sprememb zveze s Francijo.

Zavedajoč se dejstva, da si vsi afriški narodi prizadevajo za ustanovitev tesnejše medsebojne zveze, pozivamo vlade neodvisnih afriških držav kakor tudi voditelje in narode ozemelj, ki so še vedno pod tujo oblastjo, da nas podprejo pri naši akciji, je rečeno v deklaraciji obeh vlad. Deklaracija dodaja, da bosta obe državi pozdravili pristop drugih zahodnoafriških držav v novo zvezo.

prekinjeno ves dan in noč in potem ves dan in noč počivamo. Mi prav tako samo šestkrat mesečno delamo do polnočja, medtem ko ostale dni delamo samo do desetih zvečer, narko gremo spat in zjutraj vstajamo ob šestih. Da bi bil naš počitek zagotovljen, prihaja partijski sekretar vsak večer v delavnico in nas nagovarja, naj gremo spat. Ponavadi je tako, da mi ne odidemo do dolocenega časa in tako zavestno in z veseljem nadaljujemo ostro borbo. Mnogi so v delavnico prinesli tudi svojo posteljino, tako da spijo kar tukaj in da laže tekmujejo s časom. Vse to delamo zato, da bi čimprej zgradili socializem in zagotovili uresničenje najbolj bledečega od vseh človekovih idealov, komunizem. Tako bi zagotovili srečo sebi in neštivilnim rodovom, ki bodo prišli za nami.

Mi ne moremo občutiti nikakršnih težav in grenkobe v tej ostrbi borbi, temveč prav narobe: grenkoba se spreminja v slast, neizmerno smo navdušeni nad to borbo in medtem, ko v srcu čutimo nove sile, se nam preliva moč po vsem telesu.

Zaradi tega tudi tisti, ki menijo, da te ostre borbe ne bo mogoče vzdržati, če se bo nadaljevala v neskončnost, prav gotovo ne bodo mogli obrniti svojih stališč, pravi v zaključku avtor članka Lin Kuei.

Članek te vrste je v pekingskem tisku vsak dan več.

Branko Bogunović

Volilni program

britanskih laburistov pomeni uvod v kampanjo Volitev to zimo še ne bo

LONDON, 24. nov. (Tanjug). Britanska laburistična stranka je danes objavila volilno brošuro z naslovom »Bodočnost, ki nam je nudijo laburisti« in s tem začela kampanjo za volitve, o katerih je sinoči dejal premier Macmillan, da jih to zimo še ne bo Volilni program laburistov predstavlja jedrnat in popularna razlaga politike, ki so jo sprejeli na nedavni letni strankini konferenci.

Na notranjem področju ponovno objubljuje nacionalizacijo jeklarke industrije in opozarja na možnost nacionalizacije ostalih industrijskih vej »v kolikor ne bodo izpolnili svojih dolžnosti do države«. Po mnenju laburistične stranke, je rečeno v programu, je prišel čas za razširitev javne kontrole, tako da bo industrijska proizvodnja v skladu z državnimi interesi.

Laburistični program o teh interesih ne govori podrobneje. Ko se zadržuje na potrebi zagotovitve popolne zaposlenosti in povečanja produktivnosti dela, samo ugotavlja potrebo večjih investicij ob vseh potrebnih

Britansko ministrstvo za odnose z državami Commonwealtha je bilo nad sklepom o združitvi Gane in Gvineje precej presenečeno. Za sedaj se je ministrstvo omejilo na izjavo, da je to korak, ki mu ni podobenega v zgodovini Commonwealtha in da bi bilo prekmalu, če bi govorili o stališču britanske vlade. Ministrstvo sodi, da bo vprašanje vsaj delno pojasnjeno ob opisku posebnega gvinejskega odposlanca, ki bo jutri prispel v London v okviru misije dobre volje.

Gana je član Commonwealtha in če njena združitve z Gvinejo ne pomeni odcepitve od Britanske skupnosti se postavlja vsaj formalno organizacijsko vprašanje določitve statusa nove države v Commonwealthu. Po tukajšnji oceni se postavlja tudi gospodarsko vprašanje bodoče države, ki je bogata z boksitom in diamanti, vendar pa je za sedaj še ena od tistih gospodarsko nerazvitih afriških držav, ki jim je za razvoj potrebna velika pomoč in finančna sredstva.

REPUBLIKANSKI KONGRES IN POLEMIKA TOGLIATTI - NENNI

Leukemija strank

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

RIM, 24. nov. (Po telefonu). »Da bo naša novo ustanovljena stranka zares prava stranka — govori govornik na ustanovnem zboru trem poslušalcem — bomo takoj ustanovili tudi strankino desnico, center in levico...« S takim podpisom je duhoviti karikaturski pondarjeno prikazal leukemije italijanskih političnih strank.

Nehote se ost te karikature takoj spravi v zvezo s 26. kongresom republikanske stranke, ki se je končal včeraj v Firencah. Po trodnevnih burnih razpravah v gledališču »Della Pergola«, med katerimi je prišlo do bunk (predsednik je pomiril vročkrvneže tako, da je dal igrati republikansko himno, ki so jo morali vsi — desnica, center in levica — poslušati mirno in stoje...), je kongres s 86% glasov potrdil resolucijo, ki je rezultat kompromisa med strankinim sekretarjem Oronzom Realejem in med prvakom levice La Maifo.

V republikanski stranki, ki je dobila na zadnjih volitvah skupaj z radikalni za manenkost več kot 400.000 glasov in šteje v poslanski klopet 7 poslancev, je glavno vprašanje »sodelovati ali ne sodelovati v krščanskodemokratski vladi«. Resolucija, ki jo je potrdil kongres in ki predstavlja gledišče levice in centra, je razočarala želje, ki jih je izrekal Fanfani, namreč, naj bi se republikanci po kongresu čimprej vsedli v vladne klopi.

Strankini programski dokument namreč jasno pravi, da bodo republikanci podprli vladno samo v njenih posameznih predlogih, ki bodo ustrezali strankinim pogledom, sicer pa ne. Ostale točke republikanskega programa, so: delna in lokalna avtonomija, moralizacija političnega življenja in razmejitve odnosov med strankami in državo; borba laične države proti pritisku cerkve; borba proti brezposelnosti; reforma davčnega sistema in šole ter agrarna reforma; sodelovanje delavcev v upravljanju podjetij in pri delitvi dobička.

Paciaristi, ki predstavlja desno krilo stranke, se je zavzemal za sodelovanje v vladi, če bi dobila na zadnjih volitvah skupaj z radikalni za manenkost več kot 400.000 glasov in šteje v poslanski klopet 7 poslancev, je glavno vprašanje »sodelovati ali ne sodelovati v krščanskodemokratski vladi«. Resolucija, ki jo je potrdil kongres in ki predstavlja gledišče levice in centra, je razočarala želje, ki jih je izrekal Fanfani, namreč, naj bi se republikanci po kongresu čimprej vsedli v vladne klopi.

Strankini programski dokument namreč jasno pravi, da bodo republikanci podprli vladno samo v njenih posameznih predlogih, ki bodo ustrezali strankinim pogledom, sicer pa ne. Ostale točke republikanskega programa, so: delna in lokalna avtonomija, moralizacija političnega življenja in razmejitve odnosov med strankami in državo; borba laične države proti pritisku cerkve; borba proti brezposelnosti; reforma davčnega sistema in šole ter agrarna reforma; sodelovanje delavcev v upravljanju podjetij in pri delitvi dobička.

Paciaristi, ki predstavlja desno krilo stranke, se je zavzemal za sodelovanje v vladi, če bi dobila na zadnjih volitvah skupaj z radikalni za manenkost več kot 400.000 glasov in šteje v poslanski klopet 7 poslancev, je glavno vprašanje »sodelovati ali ne sodelovati v krščanskodemokratski vladi«. Resolucija, ki jo je potrdil kongres in ki predstavlja gledišče levice in centra, je razočarala želje, ki jih je izrekal Fanfani, namreč, naj bi se republikanci po kongresu čimprej vsedli v vladne klopi.

V zunanje-političnem delu laburističnega volilnega programa je poudarjeno geslo nedavne konferencie: »Mir ni samo odsotnost vojne in izogibanje konfliktom, temveč tudi pozitiven odnos do življenja«. Laburisti namreč menijo, da je naloga Velike Britanije v sedanjih mednarodnih okoliščinah razbiti zatratan krog, ki ga tvorijo »odsotnost sporazuma med Vzhodom in Zahodom, hladna vojna, jedrska orožja in obotranost strah in sumničevanja«. V skladu s tem objublja laburistična stranka karikature tekočih poskusov in predlaga konferenco velikih sil o razorožitvi.

(PSD) — Pralognan, op. ur.). Togliatti očita predvsem Nenniju osebno, da je v politiko socialistične stranke vnesel elemente »socialnodemokratskega deviacionizma in da nima poguma to odkrito priznati. Socialistični pogledi na razvoj socialistične demokracije in njihove teze o politični in birokratski degeneraciji socializma v stalinizem, smatra Togliatti za nemarksistične, to je za naziranjja, lastna socialistnim demokratom, ne pa partiji, ki vodi razredno borbo. Prav tako ocenjuje šef komunistične partije tudi »Nennijeva gledišča, ki so prišla do izraza na benesškem kongresu«. Kot je znano, je PSI na tem kongresu proglasila politično avtonomijo ob ohranjenju razredni enotnosti, kar pomeni: na političnem področju bo PSI popolnoma neodvisna od KPLi obe delavski stranki pa bosta kar najtesneje sodelovali v sindikatih, v občinskih upravicah in v nekaterih množičnih organizacijah.

Na Togliattijev članek je včeraj v Firencah odgovoril socialistični prvak Nenni. Dejal je, da Togliattijev napad ni naperjen samo proti avtonomizem, marveč proti vsej socialistični stranki, oziroma proti njeni politični liniji, ki jo je benesški kongres soglasno sprejel in potrdil. »Ko predlagam bodočemu kongresu avtonomno politiko socialistične stranke, ne govorim v imenu avtonomistične struje, marveč izrazim mnenje celotne stranke, ustrežna politični liniji, ki je dobila potrdilo v Benetkah«, je dejal Nenni in pozval pripadnike vseh treh struj, naj zavrnejo vselerni zunanji poskus vmešavanja v predkongresne priprave.

M. Suštar

Ženeva: nič novega

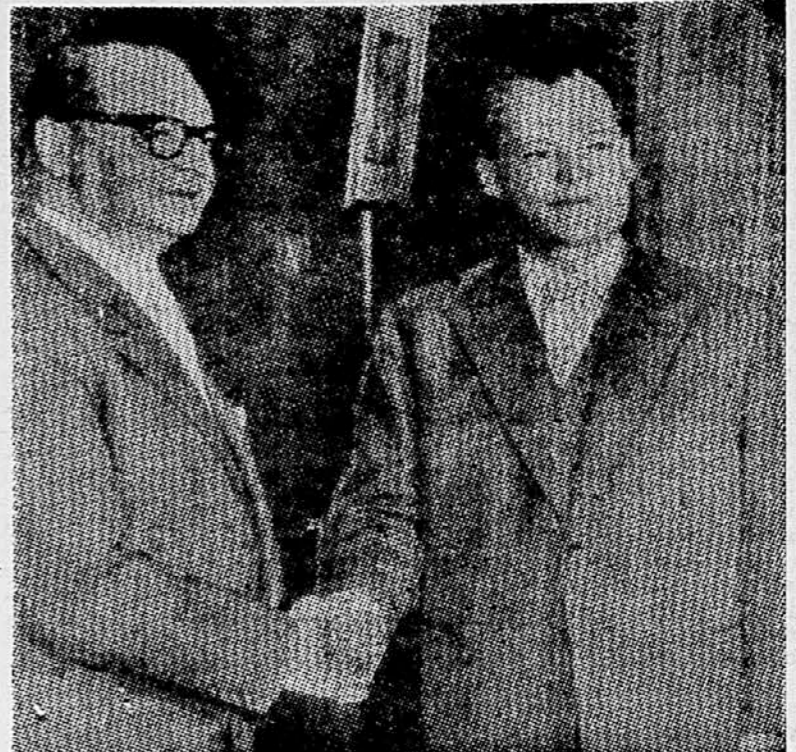
Zeneva, 24. nov. (AFP). Danes dopoldne je imela konferenca desetih držav za preprečevanje nenadnih napadov še eno zasedanje. Po današnjem sestanku je bil objavljen naslednji komunikle: »Na današnjem zasedanju konferenca za preprečevanje napadov in za pripravo poročil svojim vladam o tem vprašanju, se je nadaljevala razprava, v kateri so govorniki predstavili Češkoslovaške Hajek, predstavnik ZSSR Kuznecov in v imenu strokovnjakov zahodnih držav ameriški predstavnik Fosters. Fosters je v imenu zahodnih strokovnjakov podal dokument, ki se nanaša na del načrta dela te konference, ki so ga predlagali zahodni strokovnjaki pod naslovom »Splošno poročilo o sistemih za opazovanje in kontrolno letal z velikim območjem leta«.

Sestanku je predsedoval William Foster (ZDA). Prihodnji sestanek bo jutri dopoldne. Šef britanske delegacije na konferenci treh velikih sil o prekinitvi jedrskih poskusov David Ormsby-Gore, ki je v britanskem zunanjem ministr-

Razgovori z ZSSR v Asuanu

Kairo, 24. nov. (Tanjug). V Kairu potekajo med zastopniki vlade ZAR in delegacije sovjetskih strokovnjakov razgovori o izgradnji velikega jezusa pri Asuanu. Razgovori so v okviru nedavno sklenjenega sporazuma, po katerem bo dalša Sovjetska zveza ZAR posojilo v znesku 400 milijonov rubljev za dela prve faze pri izgradnji Asuanskega jezusa.

Prav tako so sporočili, da so se razgovori, ki jih je imel v Kairu podpredsednik odbora za mednarodne ekonomske stike pri vladi ZSSR Nikitin, nanašali tudi na vprašanja uresničenja industrijskega posojila Sovjetske zveze ZAR v znesku 700 milijonov rubljev. Iz sredstev tega posojila, ki tvori tretjino skupne vrednosti prvega egiptovskega načrta za industrializacijo, bodo finanširali ključne objekte načrta. Sporazum o posojilu je bil sklenjen pred letom dni, dobave industrijske opreme pa se bodo začele, kot je bilo sporočeno, po prvem razgovoru Nikitina s predstavnikom vlade ZAR konec tega meseca.

BERLIN, 24. nov. (Tanjug). Prihod zahodnonemškega zunanjega ministra von Brentana v zahodni Berlin in njegovo posvetovanje s predstavniki tega dela mesta sta imela za cilj v prvi vrsti »oceni« pletev nerazreze javnosti zahodnega Berlina. Sodilo, da se je po obisku von Brentana psihoza v za hodnem Berlinu nekoliko zboljšala, vendar ugotovljajo še vedno ostala vprašanje, če bo to olajšanje trajalo dlje časa, kar zavisi od nadaljnjega razvoja položaja. Prejšnji teden je v kurzu zahodnonemške marke prišlo do določene spremembe. Poprej se je zahodnonemška marka v bankah zahodnega Berlina menjala za 4,15 vzhodnonemških mark. Konec tedna pa je bilo to razmerje 1:3,8, kar pomeni, da je vrednost vzhodnonemške marke narasla za 10%. Na sliki von Brentano in zahodnoberlinski župan Willi Brandt.

„Ni nam potrebna vajenka“

Zrasle so skoraj neopazno v dekletu. Nenadoma je bilo konec brezskrbnega otroštva, konec tiste dobe njihovega življenja, ko so drugi skrbeli zanje. Nastopil je čas, ko so si same prvikrat v življenju morale resno odgovoriti na vprašanje, kam se gredo.

Najprej v šolo, v peti razred gimnazije? Ne. Šola preveč stane. Rada bi se izučila nekakšnega dela, da bi čimprej prišla do kruha.

Dekle, petnajst let ti je. Moja pokojnina je majhna in še so druga usta za teboj. Odločiti se boš morala, kam...
— V šolo siliš, a ne morem več. Sama sem se težko prebijala s teboj. Zdej si še skoraj dorasla, pomagaj mi nositi breme!
— Najprej boš pri kruhu. Če se česa izučiš. Za šiviljo moram. Te lepo zaslužijo.

Da. Šivilje, ki vključene predsedijo ure in ure ob šivilnem stroju počasi izgubljajo vid, saj se dnevom pridružijo tudi noči in z njimi še hitreje odhajajo mladost. Ne, šivilja nočem postati. Moja teta je šivilja, pa vem, kako je. Najprej dela v službi, potem šiva doma za druge in ponoči za dom...
Nikoli ni teže kot tedaj, ko je treba odločiti o sebi.

Toda nato je bilo treba potrkati na nečeta vrata. In nikjer se niso ogrevali zanje, za vajenke. Potrkati je bilo treba na okrajni biro za posredovanje dela v Ljubljani.

Petnajst novih deklet išče učeno mesto. Odšli so jim prošnje za vajenska mesta pri različnih podjetjih, ponekod upravičeno, drugod pa zato, ker ne vidijo radi ženske na svojih

delovnih mestih. Biro za delo je ostal dekletom in njihovim staršem edino upanje. Zato je bilo treba najti izhod, toda kako. O tem je razpravljala tudi upravni odbor pri biroju za delo.

»Kaj pa, če bi poskusili pri nas?« je predlagal član upravnega odbora Lojze Gornik, ki je učitelj praktičnega pouka strgarske stroke v industrijski kovinarski šoli v Ljubljani. Toda kako? Oddelka za dekleta ta šola nima. Čeprav je dala doslej že kar 830 mladih kovinarjev, vendar ni bilo med njimi niti enega dekleta. Kovinarski poklic ni lahek in mnogokrat zahteva od delavca precej več natančnosti, spretnosti in tudi vztrajnosti kot pri drugih poklicih. »In prav tega imajo ženske pogosto več kot moški,« pravijo v šoli.

Ženske kovinarke? Predlog je bil nenavaden. Toda na biroju so se ogledali zanj; saj ni tako nemogoče, finomehanika ne bi bila pretežka zanje. Toda oddelka za dekleta ni bilo. In denarja industrijsko-kovinarska šola, ki se sama vzdržuje tudi nima na ostajanje. Toda vodstvo šole je pokazalo razumevanje za usposabljanje deklet v kovinarskem poklicu. Le sredstva za opremo oddelka, za to in ono ni bilo. Iz zagate je pomagal Okrajni biro za posredovanje dela v Ljubljani, ki je dal šoli 3 milijone dinarjev.

In tako je nastal nov oddelak industrijsko-kovinarske šole. Lepo je urejen, svetel in čisten; da je delavnica vedno svašta; prav tako pa tudi sobica poleg nje, kjer imajo v omarah spravljeno garderobo in navadno malicajo, skrbijo dekleta

Same pometajo in pospravljajo, sebi v zabavo, šoli pa pripravljajo izdatke za snazliko.

Pod budnim očesom izkušnega mojstra si počasi nabirajo praktično znanje v delavnici, teoretičnega pa v šoli in pravilno, da je povsod zanimivo. Po končanem pouku gredo na svoje domove v Ljubljano, ali pa jih vlak ali avtobus odpeljeta v ljubljansko okolico.

»Ni tako le malo dolgčas, samo delo in učenje?« jih malce prežukšam.

»Saj ni samo delo, tudi krožke imamo — pevskega in šahovskega, fantje pa jazz-orkester.« Ob tem jazujo so se nekam namuznile, potem pa je prišle z besedo na dan.

»Veste, tako radi bi imeli plesno šolo. To smo že predlagali predsedniku mladinske organizacije, a ne vemo, če bo kaj.«

In zakaj bi ne bilo? Tudi zabava je vsakomur potrebna, tembolj pa mlademu človeku, ki dela in se uči.

Tudi s pogovorom o plesu je ostalo nekaj skrivnega, to sem uganila po njihovih pogledih, potem so pa je povedale, kaj bi rade — krožek za angleščino in nemščino. Je to prevelika želja? Mislim, da ne in tudi veselje je moramo biti, da si mladi ljudje želijo razširiti svoje znanje.

Med pomankom so dekleta prizgizovala malico — velik kos kruha s sirom, in oboje zalivala s toplo kavo. Povedale pa so, da je skoraj vsak dan drugačena malica — tudi salama je vmes — za kar plačajo komaj 7 dinarjev vsak dan, ostalo na šola. Videla sem, da so v

Ceprav se drugače rada nasmeje, rada pleše in zabava, je Maruška pri delu resna in pazljiva ter si prisadava, da bi bila zares dobra učenka

jo bodo sprejeli za vajenke, potem pa so obljubo preklicali. Zdej bo kovinstrovarka in pravijo, da dobro kaže.

Mira Horvatova z Ježice pri Ljubljani je že dolgo nosila v sebi željo — postati urarka. Ko je končala četrti razred gimnazije, sta povprašala z mamom pri »Uri«. Tu pa so se je brž odrekli, češ, da ne potrebujejo nobene vajenke. Zdej se bo izučila v fini mehaniki in videti je, da je že vzljubila svoj novi poklic.

Reboljeva Marija iz Pirnit pri Medvodah ne misli več na administrativno šolo, kjer je napravila izpit, potem pa so jo odklonili, ampak se zvišuje v svoji novi poklic.

Zorka Svete iz Preserja je povsod iskala mesto, a ga nikjer ni našla, je sedaj v kovinarsko industrijski šoli zaposlovana. Sama pravi, da ni mislila, da bo dobila tako veselje za fino mehaniko, ki ji je bila doslej neznanika.

Skoraj pri vseh je tako. Moram s strahom in celo z odporom je katera od njih sprejela to mesto, pač zato, ker ni bilo drugega izhoda. Toda v šoli so jih sprejeli z razumevanjem. Znašile so se v dobrem kolektivu, ki jih je sprejel ne le kot vajence, temveč tudi kot ljudi, katerim je treba pomagati pri njihovih, še negotovih korakih v življenje. S tem so pokazali vsem tistim, ki s kritičnim očesom gledajo na ženo kot delovno silo, da je ta prav tako zmogla opravljati odgovorno delo, večkrat celo bolj od moškega. Skušali so pokazati, da je tak predsodek čisto krivičen in, da se lahko odpro vrata ženam tudi v tiste poklice, ki jih smatrajo za izrazito moške, seveda, da le niso zanje pretežki.

Tako sta Biro za posredovanje dela ljubljanskega okraja in Industrijsko-kovinarska šola našli ženi mesto tudi v kovinarski industriji.

PRAKSA, KI NE GRE V KORAK S ČASOM

Senovski rudnik zaposluje polovico ljudi, ki so pol kmetje in pol rudarji. Mnogi izmed njih so bolj navezani na koseček zemlje kot pa na rudnik, v katerem vidijo samo možnost za dodatni zaslužek in pokojnino. Posledica tega so pogoste resne motnje v proizvodnji, bodisi zaradi velikega števila neupravičenih izostankov ali pa bolniških dopustov in podobno. Največja težava pa je v dejstvu, da mnogi rudarji iz vasi s svojo drobnolastniško mentaliteto negativno vplivajo na celoten delovni kolektiv, namreč, da bi bilo ravno obratno, namreč da bi delovni kolektiv s svojo večjo zavestjo vplival na napredek podeželja.

Priznati moramo, da tak sestav delovnega kolektiva otežkoča politično delo v podjetju. Kljub temu pa ni nobenih razlogov za črnogledost in malodušnost. Zavestnih političnih sil tudi ta ovira ne sme zaustaviti. Če ljudje ne razumejo pomena podjetja, ako postavlja neuresničljive zahteve, to še ne pomeni, da so proti našemu družbenemu sistemu. Taki pojavi nasprotno nalagajo komunistom in vsem naprednim ljudem v podjetju, da še več delajo z ljudmi, da jim neutrudljivo pomagajo rešiti naše probleme in jih osvobodijo, da se bodo zavedali pravic in dolžnosti, ki jih imajo kot proizvajalci in upravljalci. To pa je kajpak dolgotraven proces, kajti ljudi ni mogoče spreminiti čez noč, zlasti še, če smo realni in jih jemljemo takšne, kakršni so v resnici. Moramo pa se tudi zavedati, da kolikoli v podjetju, ki se opredeljuje za družbeno delo, opravlja samo ljudje, ki se poglabljajo v našo družbeno stvarnost, študirajo vsakodnevne probleme in ki gredo v pogajanjevarju aktualnih vprašanj vedno do kraja. Če vnaprej pa je obojeno na neuspeh delo ljudi, ki so s poznavanjem družbenih problemov ostali zadržani, nekeje pred desetimi leti in ki mislijo, da lahko tudi še danes odpravijo znana železna ljudi s ceneniimi vzdevki in puhlimi frazami.

je pa odsev velike politične ozkosti in — resnici na ljubo — nevzdržna v našem družbenem sistemu, ki terja pritegovanje vedno širšega kroga ljudi v družbeno samoupravo.

Sile prepričanja ne more zamenjati nobeno administrativno sredstvo.

Vodilni komunisti na rudniku ne zanikajo, da niso doslej posvečali skoraj nobene skrbi kadrovskim vprašanjem svojega podjetja. Kadrovske probleme pa — kakor sami ugotavljajo — niso tako majhni. Pogoste so pritožbe, da nekateri strokovnjaki v jami politično niso aktivni, čeprav bi to bilo zanje, ker imajo vsakodnevni stik z ljudmi, nujno. Izход iz tega vidijo v ustanovitvi novega delovnega mesta pomočnika direktorja, ki bi se ukvarjal predvsem s kadrovskimi vprašanji. To z drugo besedo pomeni, da bi s položajem nadomestili skrb vseh komunistov in še posebej rudniškega komiteja za pritegovanje ljudi v politično življenje. Skratka, pomočnik direktorja — to bi bil najbrž sekretar rudniškega komiteja — bi idealno rešil vse kadrovske probleme, vključno s strokovnjaki in politično delo, odpravil škodljivi vpliv drobnolastniške miselnosti ali z drugo besedo — storil vse tisto, kar ni mogel storiti sekretar rudniškega komiteja z nad 100 komunisti, ker pač ni zavezal najodgovornejšega položaja s potrebno avtoriteto v upravi podjetja. Da je to nesmisel, ni treba posebej poudarjati, kajti komunisti svojega kroga orožja — sile prepričanja na podlagi znanja, ne morejo nadomestiti z nobenim drugim sredstvom. Kakorkoli bi se drugače borili za ljudi, bi šli korak nazaj, kar pa seveda danes ni več mogoče in tudi ne bi koristilo napreduku.

Podobno je rudniški komitej zanemarjal tudi razne proizvodne probleme, kajti leti, ko je bilo znano, niso odvisni samo od objektivnih, ampak v veliki meri tudi od subjektivnih činiteljev. Ravno v teh mesecih na rudniku ugotavljajo, da se je proizvodnja nekoliko zmanjšala, ne samo zaradi slabših odkopnih prilik, ampak tudi zaradi manjše storilnosti. Znamo se je povečalo tudi število neupravičenih in bolniških izostankov. Skratka, tudi na tem področju, od katerega je v veliki meri odvisen življenjski standard delovnih ljudi v rudniku, imajo zavestne politične sile, Zveza Komunistov, sindikati, mladinska organizacija in drugi, dela čez glavo.

Pod skrbnim mojstrovim vodstvom se bodo dekleta usposobila za kovinarski poklic, za katerega imajo vedno več zanimanja in veselja

ZAGREBSKA KRONIKA

Zagrebsko področje je dala 40 tisoč ton nafte. Se pred dvema letoma niso v zagrebškem okraju črpali nafte. Lani so komaj začeli okoli 15.000 ton, letos pa so na področju našli 40.000 ton nafte ali 40 vagonov. To je velik uspeh in bodo s postopnim raziskavanjem in izkopavanjem v prihodnjih letih še mnogo večje količine nafte. V glavnem so največje vrline na področju Dugega sela, sedaj pa se kažejo novi znaki nafte tudi v severnih in južnejših delih zagrebskega okraja.

Nova katedra Ljudskega vseučilišča, Ljudsko vseučilišče v Zagrebu je odprlo novo katedro pod naslovom »Družina in gospodinjstvo«. Prvo predavanje je bilo 20. novembra, ko je sekretarka SZDL Slovenije Vida Tomšičeva govorila o problemih naše sedanje družine.

Rekonstrukcija železniške križišče v Zagrebu je največje železniško križišče v državi, skozi katedra gre vsak dan do 200 vlakov, v turistični sezoni pa tudi do 35 tisoč potnikov. Sedaj skušajo urediti in razširiti zagrebsko železniško križišče. V prvi stopnji bodo zgradili več vladovkov čez železniško progo, tako da se bo lahko nemoteno razvijal promet tramvajev, trolejbusov in drugih vozil, ki ga je doslej ovirala železniška proga z več zapornicami. V prvi stopnji bodo uredili najboljše ceste prehode proti Mariboru in Avstriji, pa tudi proti Reki.

Nov izum na pisalnih strojih

Zagreb, 24. nov. Na uradnem tekmovanju najboljših daktilografov v Zagrebu v hrvatskem stenodaktilografskem društvu so uporabljali prvič naš nov izum na pisalnem stroju Emona. Izum je v tem, da svetlobni signal opozori daktilografa avtomatično na to, da se bliža konec strani. To je edinstven izum v svetu, ki ga bodo odselej uporabljali na pisalnih strojih, ki jih dela tovarna »TOPS« v Ljubljani.

Trg s kmetijskimi pridelki

Kraj	Cena pri KZ na drob. na deb.	Cena	Cena
KROMPIR:			
N. Gorica	10,50	13	12
Koper	10,49	16	15
Celje	10,40	15	13,50
Ljubljana	10,30	12	12
Maribor	10,20	14	10,50
M. Sobota	10,50	11	11
N. mesto	10,50	12	11
ZELEJE:			
N. Gorica	18	15	15
Koper	18	28	20
Celje	12	18	16
Ljubljana	10	14	12
Maribor	10	14	12
M. Sobota	14	15	15
N. mesto	12	15	15
FRUZE V ZEMU:			
Koper (melasi)	80		
Celje	55	76	69
Ljubljana (suhovrvi)	65	66	78
Maribor (suhovrvi)	65	70	50
M. Sobota (suhovrvi)	60		
N. mesto (suhovrvi)	60		
ČEŠUČA:			
N. Gorica	60		
Koper	73	60	
Celje	35	55	51
Ljubljana	35	47	
Maribor	70		
M. Sobota	70		
N. mesto	70		
CVETACA:			
N. Gorica	23	28	
Koper	20	50	32
Celje	45	76	66
Ljubljana	44	68	
PARANJEVNI:			
N. Gorica	14	18	
Koper	22	30	
PATRIŠKA:			
N. Gorica	18	22	
Koper	25	45	

šoli dekleta resnično zadovoljna in se dobro počutijo.

Petnajst deklet se zvišuje v novo delo poskusnega oddelka kovinarske industrijske šole. Mojster je zadovoljen z njimi in drugi predavatelji v šoli. Vse kaže, da trije milijoni dinarjev niso porabljeni zaman. Iz teh mladih deklet, pravijo, bodo še dobre kovinarke, kot bi človek sodil doslej po njihovi prizadevanosti pri delu.

In Ogrinova Maruška iz Ljubljane ne misli več na »Opotiko«, kjer so ji ožjubili, da

Pospešeno šolanje gozdarskih strokovnjakov in gozdnih delavcev

Kakor vse ostale gospodarske panoge se mora razvijati tudi gozdarstvo na naprednih sodobnih načelih gospodarjenja. Glede na to je bilo vložnih že mnogo naporov, da bi dosegli ravnotežje med izkoriščanjem gozdnih in uporabo lesa v naši lesno-predelovalni industriji. Tak razvoj pa je zaostri tudi vprašanje strokovne in kvalificirane delovne sile v gozdarstvu.

Danes zaposluje gozdarstvo v Sloveniji 193 gozdnih inženirjev, 461 tehnikov in 1.325 logarjev. Po perspektivnem planu razvoja gozdarstva v LR Sloveniji pa računamo, da bomo imeli v izravnalni dobi 10 let 335 inženirjev, 550 tehnikov in 1.300 logarjev. Razvidno je, da bomo potrebovali predvsem več gozdnih inženirjev, logarjev pa še celo nekaj manj, kot jih je sedaj. Razumljivo, da so v skladu s tem potrebni tudi ustrezni ukrepi, ki naj zagotovijo usposobitev potrebnih strokovnih kadrov.

Med drugim je bil ustanovljen sklad za gradnjo nove zgradbe, kamor bi se preselila iz časovnih in za silo uporabljenih prostorov fakulteta za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo v Ljubljani. Velikega pomena za priliv strokovnih kadrov v gozdarstvo je tudi gradnja gozdarskega

šolskega centra v Postojni, kamor se bosta preselili srednja gozdarska šola iz Ljubljane in nižja gozdarska šola iz Idrije. V fazi dograditve je že internat, ki bo sprejel gojence obeh omenjenih šol in šole za gozdne delavce. V gradnji so tudi šolska zgradba in dva stanovanjska bloka za učno osebje. Šolsko poslopje in oba stanovanjska bloka bosta že letos pod streho, januarja 1959 pa bo vseljen internat. Kot računajo, bo šolski center dogotovljen poletja 1959, kar bo omogočilo reden pouk že prihodnje jesen.

Sole za gozdne delavce še nimamo. Zato je mogoče usposabljanje gozdnih delavcev za kvalificirane le s kratkimi tečaji. Takih tečajev se je zvrstilo že precej in sicer za sekače, za gojitelje gozdov, za krojilce in merilce lesa, za oglarje in drevničarje ter sploh za delavce, ki delajo na izkoriščanju in varstvu gozdov. To je seveda časovna rešitev, dokler ne bo začela delovati šola za gozdne delavce.

Gozdarstvo v LR Sloveniji zaposluje skupno okoli 12 tisoč stalnih in sezonskih delavcev. Glede na to število bo ena šola za okoli 20 delavcev še vedno premalo, ker bi se v njej lahko izšolalo letno okoli 200 delavcev, če upoštevamo, da

bi trajal čas šolanja 35 do 40 dni. Ker pa glede takih šol še nimamo prepotrebni izkušnji, bi začela delovati še ena šola kasneje. Priprave za otvoritve še ene šole za gozdne delavce pa so v teku.

Ing. M. Šimič

Več zaupanja v družbeno zavest posameznika

V senovskem rudniku — to pa je pravzaprav tudi problem vse občine — je premalo zaupanja v družbeno zavest posameznika. S tem hočem reči, da obstajajo določene zoževalne tendence v pritegovanju novih ljudi na odgovorne dolžnosti. V rudniku dela nad 100 komunistov, vendar je izmed njih samo 20 do 30 odstotkov aktivnih, medtem ko ostali stoji ob strani, več ali manj brez zadolžitve. Človeku se zdi, kakor da so vredni zaupanja samo ljudje s tako imenovane liste aktivistov, medtem ko v zavesti ostalih komunistov in sploh delovnih ljudi še ne vidimo dovolj jamstva, da bi lahko dobro opravljali zaupane jim dolžnosti. Če pa napolnijo te spoznanja, da to ni prav in da je treba krog političnih in družbenih delavcev razširiti, je to samo trenuten preblisk, potem pa na to spoznanje spet pozabimo in ko iščemo kadre za nove funkcije, vidimo zopet samo ljudi, ki so že itak preobremenjeni. Posledice so seveda zelo usodne. Nekateri člani rudniškega komiteja, a podobno je tudi drugje, imajo po deset ali celo več funkcij. Sekretar opravlja poleg te zelo odgovorne dolžnosti še funkcije tajnika sindikalne podružnice in še marsikaj. Razumljivo, da je pri takem delu program ZKJ. Komunisti pa se morajo otrestiti tudi golega formalizma v delu, ki jim pogosto jemlje mnogo dragocenega časa, ne daje pa skoraj nobenih koristnih rezultatov. Treba je imeti občutek za resnične probleme delovnih ljudi, ker jih bomo sicer iskali tam, kjer jih ni.

Treba imeti občutek za probleme

Kljub dejstvu, da so se komunisti na delu z rudniškim komitejem preveč ukvarjali samo z ožimi organizacijskimi vprašanji in dopustili, da so šli mnogi življenjski problemi rudnika mimo njih, je treba vendarle priznati, da so imeli mnogo dobre volje, samo da se je njihov trud čisto razblinjal zaradi slabega sistema dela. Rudniški komitej se je nemalokrat zavedal, da bi moral nekaj storiti na primer za rešitev perečih kadrovskih vprašanj, vendar ni našel poti in načinov, kako bi to izvedel. To pa postavlja pred komuniste nalogo, da več študirajo in se bolj poglabljajo v našo družbeno stvarnost. Zlasti se morajo zatekati po odgovore, kako reševati pereče probleme, v bogato zakladnico napotkov — gradivo VII. kongresa in program ZKJ. Komunisti pa se morajo otrestiti tudi golega formalizma v delu, ki jim pogosto jemlje mnogo dragocenega časa, ne daje pa skoraj nobenih koristnih rezultatov. Treba je imeti občutek za resnične probleme delovnih ljudi, ker jih bomo sicer iskali tam, kjer jih ni.

Natočimo si čistega vina

Očitek občinskemu komiteju ZK, da je nutil premalo pomoči in da ni dovolj opozoril na napake, je po mojem mnenju upravičen. Zdi se mi, da je v tem pogledu premalo odkritivni, toda težko je najti človeka, ki bo odkrito opozoril nanje tistega, ki jih dela. O tem sem se prepričal, ko sem se pri odgovornih ljudeh zanimal za delo rudniškega komiteja in sindikalne podružnice. Videl sem, da imajo občutek za odkrivanje napak, vendar o njih molčijo, ker se ne marajo izpostavljati ali kakor oni pravijo — zameriti Komu koristi ta neodkritost? Opozorjajo na napake, ne zato, da bi komurkoli škodovali, temveč zato, da bomo brez njih hitreje na predovlati! Slečimo si rokavice in si natočimo čistega vina! Mislim, da je bilo zadnje posvetovanje komunistov že prelovnica v tej smeri, kar je zelo vzpodbudno in človeka navdaja z upanjem, da se bodo napake v prihodnje sproti odpravljale.

Tragika mladega rodu

Kot tretjo novost letošnje sezone je Drama SNG uprizorila delo mladega angleškega igralca in dramatika Johna Osborna »Ozri se v gnevu«. Poniževalno reklamna oznaka »bestseller« ne more zmanjšati umetniške vrednosti igre, ki je globoko resna, prodirna in razdirna, odbijajoča in pravilna hkrati. John Osborn je član tiste povojne literarne generacije, ki so jo literarni premišljevalci označili kot »jezna mladina«. V tem je ta jeza? Jimmy Porter, glavni rezoner Osbornove jeze drame, pravi: »Ljudje naše generacije niso več zmorni, da bi umirali za dobro stvar. Vse so za nas opravili v tridesetih in štiridesetih letih, ko smo bili še otroci. In nato rezonira dalje v njemu lastnem, na pol resnem tonu (in torej ne iz svojega polnega prepričanja): »Ni je več dobre in zvišene stvari za nas. Ko bo prišel veliki polom in nas bodo vse pobili, ne bomo umrli za zastareli veliki častni cilj. Umirali bomo za tisti njihov »prekrasni novi« pesni svet — hvala lepa. Tako nesmiselno in neslavno bo, kot da bi se vrgli pod avtobus.«

Zivljenjska praznina in dolga, socialna izkorenjenost je tisto nezdravo, morbidno-dekadentno koviče, iz katerega se vzdigujejo kakor strupeni plini besni izbruhi protesta zoper družbo in čas, zoper njune ustanove ter njuno nezobozobensko neobčutljivost, brutalni izpadi zoper ljubljeno ženo in ujedljivo zadiranje v prijateljstvo, do blaznosti stopnjevana živčnost in strastno psihično samorazgaljevanje. Teško, mračno in mučno vzdusje te zakonske drame nekoliko omiljuje pravljeno milo, lirsko-tragični motiv medveda in verice, h kateremu se zatekajo dva brezupno nesrečna, že odrasla otroka v svojem zakonu. Tako nam Osborn s svojo zgovorno, inteligentno, skorajda čarovno besedo oriše notranjo situacijo, v kateri živi menda danes velik del tiste občutljivejši in inteligentnejši mladine na zahodni polobli sveta, pa v mnogem tudi preko nje, mladine, ki ne najde mesta v času in družbi, ki pa, sodeč po tej drami, niti ne sluti, da ni samo jetnik časa in družbe, marveč predvsem tudi jetnik samega sebe, svojega subjektivnega sveta, svojih trpih življenjskih izkušenj in udarcev. Jimmyju Porterju je usmeril življenje bolesten doživljaj iz njegovih otroških let: smrt očetova, ki je hiral in umiral kot invalid in žrtve španske državljanske vojne... V tem doživljaju in v senzičnosti njegovega notranjega ustroja je kal Jimmyjeva tragika.

Zapleteno psihološko dramo je režiral Fr. Jamnik z erudirano razgledanostjo, tako da je delo polno zaživelo. Nekateri prekritični akcenti se bodo pri reprizah ublažili. Nekaj izdatnejših črt v tekstu pa bi izvedbi samo koristilo. — Sceno je postavil Ing. arh. Niko Matul s preprosto realistično manjardno sobo, ki dobro označuje socialno stanje stanovalcev. Levji delež uprizoritve nosi Boris Kralj kot Jimmy Porter. Saj je vsa igra skorajda Jimmyjeva solo-drama, malone en sam nepretrgan njegov monolog. Avtor je uporabil Jimmyja, da je v njem kakor z žarometom osvetlil lik današnje mladine na Zapadu, njeno mo-

zakonska slika v nekoliko mlačnejši obliki. Toda Alison je naravnost pošasna, vseka kor pa brezupna v svoji nemoči in brezperspektivnosti. Jimmy je kot državni stipendist obesil univerzitetni študij na klin in se oženil. Za ženo je vzljubil na prvi pogled, ker je v nji slutil neko nenavadno duševno prožnost in notranjo sproščenost, kar pa se v zakonu ni izkazalo kot utemeljeno. Jimmyju je pomagala mati nekoga njegovega prijatelja, da si je kupil tržno stojnico, na kateri prodaja s svojim prijateljem Clifford sadkarje in bonbone, da se lahko s svojo ženo preživlja, potem ko se mu je v življenju izjalovilo že nešteto stvari. Zakon seveda ni »srečen«, ni harmoničen, pravi pekkel je, ki ga nam riše avtor v treh zaporednih nedeljskih popoldnevih, ko bruhna Jimmy svoje zore in odnose, katere odeva njegova ranjena človečnost in inteligenca s trpkim brezobzirnim cinizmom. Jimmy, sin proletarskega rodu, sovraži Allisona svet — Alison je generalna hči, ki se je zoper voljo staršev poročila z Jimmyjem. Njemu je ta svet tuj in zopr in njegovi meščan-

sko-aristokratski lagodnosti, udobnosti in brezbitnosti. Iz tega razkola izvira vse hude posledice in Jimmyjevo brutalno ravnanje z mlado, lupo ženo. Glede na odnos med spoloma smo nekdo govorili o brutalni nežnosti in nežni brutalnosti, tu pa vidimo do gola slečeno brutalnost, nago in surovo, ki meji včasih že na violentnost in tudi neokusnost. Kljub temu pa Jimmyjeva moralna ni amorálnost, seveda pa tudi ne šablona in konvencionalna moralna današnjih dni. Na intervencijo svoje energičnejše prijateljice Helene zapusti Alison svojega moža, ko se čuti mater, ter se s svojim očetom vrne k staršem, njeno mesto pri Jimmyju pa zavzame — Helena, da se potem ponavlja ista

več z ubito voljo s trpko pasivnostjo in resignacijo prenaša svoje usode. V sklepnem prizoru svoje poslednje skrčenosti in samoponizanja pa je razkrla Potokarjeva veliko dramatično slo iskrene ženskosti. Precej bledejši je lik njene hladnejše, manj prizadete in bolj razumarske prijateljice, gledališke igralka Helene, ki jo je upodobila Duša Počkajeva. Vloga ji nekako ni prav »ležala«. Dobro epizodno figuro starega angleškega gentlemana je podal Ed. Gregorin elegantno in naravno.

Končno je treba omeniti še dobro govornjiv slovenski prevod težavnega izvirnika. Prevod je oskrbela Majla Golobova. Živa, razgibana, sentenčna

Z ljubljanske epizoritive Osbornove drame: »Ozri se v gnevu« (na sliki Počkajeva, Souček, Kralj)

Majda Potokarjeva in Boris Kralj kot Alison in Jimmy

Igra je razvela občinstvo, ki je kljub marsikaterim nevednostim in ves čas pozorno in napeo sledilo dogajanju na odru. Mladji rod na dijaškem stojišču je sicer včasih z neumestnim smehom dokazoval svojo nedoraslost, starejši in zrelejši mladino pa je delo globoko prizadelo, saj živa igra posega v možgane in srce. Šibki živci so morda koga napotili, da je predčasno zapustil predstavo, starega in razodnega gledalca pa je delo prišlo k mnogemu in premojemu premišljevanju. A kakor ima naša mladina v našem današnjem svetu tudi druge opravke, pri tem pa ima vendarle tudi svoje stiske in težave, je, mislim, koristno, da vidi tudi podoba najboljšega in najzlahtnejšega dela svoje vrstnice, ki živi v drugačnem svetu, kakor je naš.

Uprizoritev Osbornove drame pomeni najmočnejši in najresničnejši uspeh sezone v Drami SNG. Fran Albreht

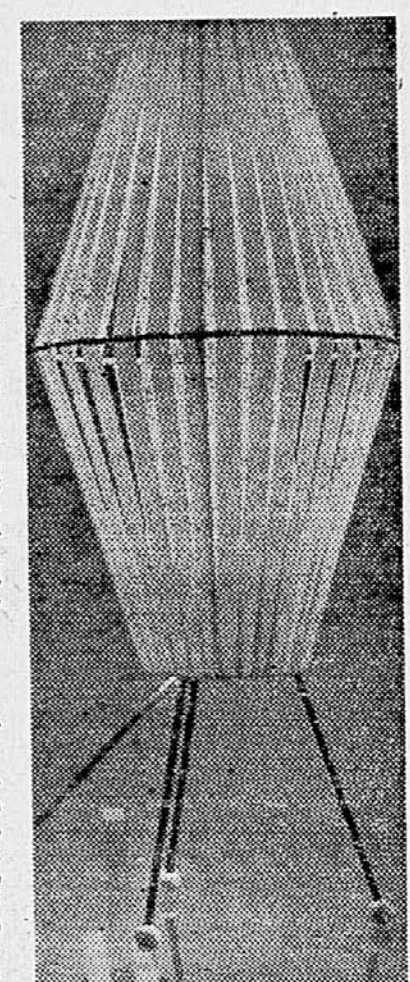
Oblike in ljudje

V Moderni galeriji v Ljubljani je odprta lepa razstava uporabne umetnosti in obiskuje jo mnogo ljudi. Zapisal sem namenoma — ljudje in ne občinstvo. Občinstvo je nekaj konvencionalnega in splošnega, ljudje so pa prizadeti, zato ker gledajo nekaj, kar se jih intimno tiče, pa bodisi v življenju ali kjerkoli. In tudi pri tej razstavi se jih govori.

Nedvomno je vsaka umetnost nekeje v končni posledici uporabna. Če drugače ne, kot estetski užitek, radostna sprostitelj, oplemenitev, oditek ali celo bolečina. Uporabna umetnost, po svoji hierarhični lestvici morda niže kot čista umetnost, služi človekovi uporabi celo povsem neposredno. Kot posoda za rože ali celo za kuhinjo, kot škafli, v kateri kupi nogavice, lepak, ki ga povabi na neko prireditev, luč, ki mu sveti, ali stol, na katerem sedi. Res, kadar jemo s krožnikom in pijemo iz kozarcev, je glasno to, da ti kozarci drže piščo in nosijo jed, da so trpežni in higienični, dovolj poceni in še to in ono. Toda če bo k temu vsemu prišla še ena komponenta več, da bodo ti predmeti tudi estetsko lepi, da se bo v njihovih preprostih, a jasnih linijah vsak dan odpočilo oko, da bo v raznobarnih keramičnih ali kozarčnih družinah pri slehernem obroku lahko našla neko pestrost in živost, potem bodo vsi ti ljudje vselej za nekaj bogatejši. Marsikdo, ki je hodil mimo razstavnih predmetov, si je gotovo intimno zaželel to in ono pri sebi doma, na sebi. Morda je šele takrat spoznal, bolje — občutil, koliko neokusnega klada vsak dan srečuje po mnogih trgovinah, kako je sam s svojim okusom včasih povsem nesodoben, se

ves pod vplivom drobnih meščanskih in konvencionalnih navlak, kako ima vsak čas neki svoj likovni izraz in kako je vsak človek del tega časa.

Ti predmeti uporabne umetnosti so marsikdaj še ročno delo: tu čudoviti kovani predmeti, čipke, tam intarzijske mozaiki — toda v glavnem danes vse to, kar potrebujemo, izdelujejo stroji. In zaradi tega je tudi predvsem važno to, da te estetske oblike jasnih linij prevzema industrija, da ne gledamo estetskih form samo kot razstavnih predmetov, ki so dostopni samo posameznikom, ali pa sploh ne, ker so samo modeli in eksponati, ampak da obvladajo serijsko proizvodnjo in s tem tudi hkrati množični okus zadovoljujejo in vzgajajo. Pri tem je seveda nujno potrebno še vse večje sodelova-

nje, med oblikovalci in med proizvajalci s tem pa tudi med potrošniki. Če bo tako, potem se ne bo več dogajalo, da se bodo po vitrinah trgovin šopirili neokusno kičasti predmeti vseh vrst, da bodo ponekod v tovarnah zastajali neprodani izdelki nepraktičnih in nesodobnih oblik in ne bodo ljudje o tem in onem vzdihovali: Kaj takega se pa lahko dobi samo v inozemstvu. Pa tudi obratno ne bo: Tako kot se je dogodilo meni — u arhitektonsko skrajno modernem jugoslovanskem paviljonu na bruseljski svetovni razstavi sem videl, kako so prodajali kičaste spominske vaze in v Parizu in Italiji sem si zaradi devizne cene zaman želel kupiti lepe raznobarne kozarce s etiketo »Muranano«, ko sem pa prišel na sedanjo razstavo v Ljubljani, sem jih našel tamkaj razstavljene kot proizvod ene izmed slovenskih steklarn, ki pa ves ta izdelek prodaja v Italijo.

Človek vsak dan živi v okolju, ki mu je nujno. Se lepše bi bilo to življenje, če bi človek razumel lepoto oblik okrog sebe, in če bi bile oblike, ki ga vsak dan obdajajo, res lepe.

B. Pogačnik

NOVO IZ BEOGRADA

Ob tridesetletnici umetniškega dela je Ljubliša Jovanović prejel visoka priznanja in čestitke. Predsednik republike Josip Broz-Tito ga je odlikoval z Redom zasluge za narod I. stopnje. Visoko odlikovanje je umetniku v svečani dvorani Izvršnega sveta Srbije izročila predsednica sveta za kulturo Srbije Stanka Veselinov. Svečanosti so se udeležili tudi predsednik Ljudske skupščine Srbije Jovan Veselinov, predsednik Izvršnega sveta Miloš Minić, podpredsednik sveta Slobodan Penetić in Mihajlo Švabić ter druge ugledne osebnosti političnega in javnega življenja. Ljubliša Jovanović je prejel tudi plameno čestitke najbližjih

državnih funkcionarjev. Med njimi so čestitke Aleksandra Rankovića, Edvarda Kardelja, Rodoljuba Colakovića, Vladimira Bakarića, Blaža Jovanovića in Svetislava Stefanovića. Ob jubileju su umetniku čestitali in mu predali spominske darove upravnik SNG Smiljan Samec, upravnik Hrvatskega narodnega gledališča Dušan Rokсандić, upravnik Jugoslovanskega dramskega gledališča Veljko Gligorić in predstavnik ki domala vseh jugoslovanskih gledališč. Upravnik Narodnega gledališča v Beogradu Milan Bogdanović je na proslavi izročil Ljubliši Jovanoviću plaketo s prvim pečatom Narodnega gledališča.

s člani Uprave in Nadzornega odbora udeležili kongresa. Člani Zvezne uprave so Ivo Andrić, Milan Bogdanović, Aleksander Vučo, Dušan Kostić, Veljko Petrović in Marko Ristić iz Srbije, Miroslav Krišić, Mirko Božić, Vjekoslav Kaleb in Marijan Matković iz Hrvatske, Josip Vimar, Jas Kozak in Ivan Potrč iz Slovenije, Čamil Šliarić iz Bosne in Heregovine, ter Slavko Janevski iz Makedonije. Člani Nadzornega odbora pa so Branko Čopić iz Srbije, Novak Simić iz Hrvatske in Drago Šega iz Slovenije. Pravico do udeležbe imajo tudi predsedniki in tajniki republičkih društev. Pričakujejo, da bodo posamezna društva poleg delegatov na kongres poslala tudi opazovalce.

Nagrade slovenskim književnikom
Društvo slovenskih književnikov je podelilo letošnje literarne nagrade za najboljša izvorna dela v letu 1957. Nagradenci so pisateljica Mimi Malenšek s romanom o Primožu Trubarju »Plamenica«, pisatelj Rok Arh z zbirko novel na temo korškega partizanskega življenja »Zato« in pisatelj Ignac Kopričev s romanom iz Slovenskih Goric »Hiša pod vrhom«. Nagradjejem je podelil priznanja predsednik Društva slovenskih književnikov Beno Zupančič, književnik Božidar Borke pa je v imenu žirije prebral utemeljitve in nagradjenec čestital.

V minulem tednu so dokončali priprave za Peti kongres Zveze književnikov Jugoslavije, ki se je začel danes in bo trajal do 28. tega meseca. Potrdili so dnevni red, ki obsega uvodni govor predsednika Zveze književnikov Jugoslavije Josipa Vidmarja o pomenu Programa ZKJ za književnike in našo književnost ter diskusijo o govoru, ki bo predvidoma trajala dva dni in bo v njej sodelovalo približno trideset udeležencev kongresa. Tretji dan kongresa bo podal glavni tajnik Zveze Aleksander Vučo referat o delu Zveze v obdobju od IV. kongresa, ki je bil v Ohridu pred tremi leti. Kongresa se bo udeležilo več kot 130 književnikov iz vse države. Republiška društva so izbrale svoje delegate, ki se bodo

Podpredsednik Grške akademije znanosti, znani atenski književnik in javni delavec Spiros Melas je predaval na Kolarčevi univerzi v Beogradu. V svojem govoru je prikazal znanega grškega rodoljuba iz narodne vstaje proti Turkom Rigada de Fera, po katerem se imenuje ulica pri Kalemegdanu. Legendarni grški borec je bil usmrčen leta 1798 v kalemegdanu. Legendarni grški borec je bil usmrčen leta 1798 v kalemegdanu. Legendarni grški borec je bil usmrčen leta 1798 v kalemegdanu. Legendarni grški borec je bil usmrčen leta 1798 v kalemegdanu.

Srpsko Narodno pozorišče iz Novega Sada bo prvič v zgodovini svojega skoraj stoletnega obstoja gostovalo v Sloveniji. S tem pa ni rečeno, da gledaliških vezi med Vojvodinami in Slovenci doslej ni bilo. Ze pred prvo svetovno vojno je nadarjeni igralec iz Novega Sada Ljuba Ilčić odšel na glasbeni študij v Ljubljano, kjer je absolvirao solo petje in bil nato angažiran kot tenorist v ljubljanski Operi. Pel je v Ljubljani še več sezon po prvi svetovni vojni. Nekaj let pred pričetkom zadnje vojne pa je pel v ljubljanski Operi dramski tenor Krsta Ivić, ki je po osovoboditvi postal član novoustanovljene novosadske Operne. Bolj živahne gledališke stike je navezala Slovenija z Vojvodino po osvoboditvi. Ze leta 1946, ko je bil Novi Sad komaj v pripravah za ustanovitev Operne, je ljubljanska Opera gostovala z nekaj uprizoritvami na prostem. Se danes se novosadsko občinstvo rado spominja teh predstav, čigar odlične izvedbe vsega ansambla so jim bile velično umetniško doživeti. Zatem so mnogi slovenski gledališki delavci postali člani novosadskega srbskega gledališča, tako v Drami, kot v Operi. Danes delujejo v Operi mnogi Slovenci kot redno na-

PRED GOSTOVANJEM V LJUBLJANI

Gledališko pismo iz Novega Sada

koncu letošnje sezone pa predvidevajo gostovanje tudi v Mariboru in Celju. Na svojem prvem gostovanju v Ljubljani bodo uprizorili štiri dela, eno tuje in tri iz domače dramske literature; dve bosta najnovejši uprizoritvi iz letošnje sezone in dve pa iz standardnega repertoarja. Predstave bodo izmenoma v Drami, Operi in Mestnem gledališču. Prvi večer bodo izvajali zanimivo delo ameriškega dramatika Williama Tennesseeja »Tetovirana roža« v režiji direktorja Drame Borivoja Hanauškega. Uprizoritev je pred kratkim doživela izreden umetniški uspeh. V zahtevni glavni vlogi nastopa prva nagradjenka Sterijinega pozorja Ljubica Ravasi. V opernem gledališču bodo izvedli Borislava Mihajlovića-Mihiza odsko adaptacijo satiričnih tekstov Domanovića Rodeja pod naslovom »Stradija«. Delo je pravkar v študiju

režiji znanega beograjskega režiserja Jovana Putnika. Premiera, za katero vlada prav posebno zanimanje, bo konec tega meseca, torej neposredno pred gostovanjem v Ljubljani. Pričakovati je, da bo predstava na gostovanju vzbudila toliko večjo pozornost, ker bo prikazala plod najnovejših prizadevanj kolektiva v letošnji sezoni. Iz starega repertoarja bodo predvajali dvojce domačih del iz klasične in sodobne srbske dramske literature, s katerima so dosegli na gostovanju na Poljskem izreden uspeh. To sta J. Sterije Popovića komedija »Jara meščanka« v režiji B. Hanauškega, ki je zaradi izredno živahne ansambelske igre in pa inventivne režije požela občudovanje Poljakov, in pa Obrenovića-Lebovićev »Nebeški odred« v režiji mladega režiserja Dimitrija Djurkovića. To delo je prejelo pred

Ljubica Ravasi v »Tetovirani roži«

Lidija Sentjarc v Hrastniku

Hrastnik, 24. nov. Danes je obiskala Hrastnik članica zveznega izvršnega sveta tov. Lidija Sentjarc. Popoldne je na širšem zborovanju hrastniških političnih in družbenih delavcev govorila o aktualnih političnih vprašanjih.

V Hrastniku so volili vaške odbore SZDL

Hrastnik, 24. nov. V Hrastniku so v nedeljo volili nove vaške odbore osnovnih organizacij SZDL. Od 2096 volilnih upravičencev jih je volilo 2022 ali 96,4 %. Volitve so zaključile ob 16. uri popoldne, večina pa je volila že v jutranjih urah.

Dobra udeležba na volitvah združnih svetov v Zasavju

Trbovlje, 24. nov. V nedeljo so v Zasavju volili združne svete. Ze zanimanje za občne zbornice kmetijskih združenj so združniki živo razpravljali o bodočih nalogah razvoja kmetijstva, je dalo slutiti, da bo tudi udeležba na volitvah dobra. V Hrastniku in Znanstvena udeležba 99,23 %, v Trbovljah 99,1 %, v zagorski občini 97,3 in v Radečah 95,4 %.

Otroci se tako kot odrasli bojijo bolezni in morda še bolj bolezni. Vendar se tili, ki so že ušli največji nevarnosti, počutijo kar dobro. Več, da bolnica pravzaprav ni tako strašna ustanova, saj je za marsikoga rešila življenje, sami so že skoraj zdravi in so le še na okrevanju na otroški polikliniki — pa kmalu bodo odšli domov. (Foto: Selhaus)

SEJA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA - BEŽIGRAD

Za ureditev stanja v Ljubljanskih mlekarinah

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad je sklenil uvesti v »Ljubljanskih mlekarinah« prisilno upravo z namenom, da se podjetje takoj sanira in plača dolgove pekarnam in zadrugam

Ljubljana, 24. nov. Danes popoldne je bila seja občinskega ljudskega odbora Ljubljana - Bežigrad, na kateri so med drugim razpravljali

Delovni gasilci v Metliki

Gasilstvo je v občini Metlika močno razširjeno in je gasilska organizacija v občini med najdelavnejšimi. V občini je 17 prostovoljnih gasilskih društev in ena industrijska prostovoljna gasilska četa. Vse gasilske organizacije v občini imajo 950 članov. Letos so gasilci iz metliške občine aktivno sodelovali pri gašenju dvanajstih požarov in pri tem obvarovali za najmanj deset milijonov dinarjev ljudskega imetja.

Avtomobil v Krki

V soboto, 22. novembra, so potegnili z reke Krke česbnj potniški avtomobil »Olimpia«. V njem je bil mrtvi soter, ki je v avtomobilu zaprt sred. Krke ugonil. Zdržani je v vodo ob mostu pri Kostanjevici, na Krki.

Kdaj je avto zavozil v Krko, nihče ne ve. Dopoludne v soboto okrog devetih ure je ribič Besevič sel loviti ribe. Komaj poldeset metrov od mostu je zagledal čudno sivo predmet v Krki. Postal je pozoren, vzel je toln in sel gledati, kaj je. Ko se je približal, je začuden zagledal v vodi nov avto »Olimpia«, ki je sreči Krke zapet ob plavalni sieber, stal in luči so svetle v njem. Brž je obvestil milico in poklical ljudi.

V soboto okrog 11. ure dopoldne so avto potegnili na suho. Komisija je ugotovila, da je soter reki s obokrog devetih ure je ribič Besevič sel loviti ribe. Komaj poldeset metrov od mostu je zagledal čudno sivo predmet v Krki. Postal je pozoren, vzel je toln in sel gledati, kaj je. Ko se je približal, je začuden zagledal v vodi nov avto »Olimpia«, ki je sreči Krke zapet ob plavalni sieber, stal in luči so svetle v njem. Brž je obvestil milico in poklical ljudi.

tudi o ukrepih za saniranje nastalega položaja v podjetju »Ljubljanske mlekarne«. Odborniki so bili seznanjeni z zaključki posebne komisije, ki je pregledovala podjetje, in o čemer sta tudi že razpravljala okrajna sveta za tržišče in industrijo. Ugotovljeno je bilo, da se je planska izguba, ki bo konec leta znašala okoli 70 milijonov dinarjev, povečala predvsem zaradi tega, ker ni bil realiziran plan prodaje oz. proizvodnje mlečnega sladoleza, pri čemer naj bi po planu ostvarili 50 milijonov dinarjev dobička. Tako pa bo ta dobiček znašal le okoli 5 milijonov dinarjev. Drug razlog, ki je privedel podjetje v težave je ta, da je podjetje uporabljalo obratna sredstva za investicije, ki so prekoračile planirane. Razen teh okoliščin pa je v podjetju tudi močno zaostalo knjigovodstvo in tudi komercialna ni povsem funkcionalna. Komisija, ki je pregledovala podjetje, ni mogla iz dobljenih podatkov ugotoviti, katere panoge dejavnosti v podjetju so rentabilne in katere ne, tega pa tudi v samem podjetju niso vedeli.

To so bile osnovne ugotovitve komisije in svetov, ki so o tem razpravljali. Vendar je ljudski odbor na seji tudi ugotovil, da samega delovnega kolektiva le ne zadene tako velika krivdica, kot bi sicer lahko nekdo sodil, saj je sam pokrtil 46 % izgube pri mleku iz dobička, ki ga je ustvaril pri ostalih svojih dejavnostih, to pa je 60 milijonov dinarjev. Izguba, ki jo podjetje ostvari pri prodaji mleka po neekonomskih cenah, znaša namreč

letno 130 milijonov dinarjev. Letošnji plan je predvidel, da bo podjetje samo krilo 60 milijonov, 50 milijonov naj bi pokrtil dobiček od prodaje sladoleza in 20 milijonov bi podjetje dobilo pri skladu za pobiranje alkohola. Kot rečeno, plan dobička pri prodaji mlečnega sladoleza zaradi nerealnega planiranja ni bil dosežen, zagledal pa tudi tako prekoračena izguba.

Predstavniki kolektiva, ki je na seji obrazložil položaj v podjetju, je med drugim ugotovil, da bo prej ko slej treba dokončno sklepati tudi o statusu podjetja, ki ima od letos dalje svoje samopravne organe (dani je bilo še zavod), vendar pa nima svojih skladov, razen amortizacijskega, in posluje po določenih oz. maksimalnih odkupnih in prodajnih

cenah za mleko. Kolektiv tu ni moč očistiti, da ni razumel svoje funkcije javne službe, saj je prispeval 60 milijonov za pokritje izgube pri prodaji mleka. Občinski odbor se je v glavnem strinjal s temi stališči, vendar pa je sklenil, da se v podjetju vspostavi prisilna uprava, izključno z namenom, da se stanje v podjetju takoj sanira in da se izvedejo tudi določene spremembe pri tistih vodilnih uslužbencih, ki niso najbolje opravljali svojega dela.

Na seji je bilo posebej poudarjeno, da bodo odgovorni organi našli denar za pokritje izgube in da bo mlekarina v najkrajšem času lahko povrnila svoj dolg tako pekarnam za kruh kot zadrugam za mleko.

REZULTATI VOLITEV V ZADRUŽNE SVETE V LJUBLJANSKEM OKRAJEU

Volilna udeležba v Borovnici 97,3 %, Cerknici 97,2, Dobrava 96,7, Dobrepolje 94,2, Domžale 98,8, Grosuplje 97,8, Hrastnik 99,2, Ivančna Gorica 99,2, Kamnik 98, Kočevje 99,5, Lašče 93,5, Litija 98,3, Logatec 99,7, Ljubljana - Vič 93,9, Ljubljana -

Sentvid 93,3, Ljubljana - Rudnik 89,5, Ljubljana - Črnuče 99,1, Ljubljana - Polje 96, Loška dolina 98,3, Medvede 94,2, Mengeš 94,3, Moravce 93,5, Radeče 95, Ribnica 94, Sodražica 97,8, Trbovlje 98,7, Vrhnika 98,8, Zagorje 97,2.

Skupno je bila volilna udeležba v celem okraju brez občine Ljubljana - center 96,5 odstotka. Od tega je glasovalo za kandidata 97,8 % volivcev.

O stanovanjski skopnosti in o volitvah

Pred dnevi je bil v Zelezničarskem domu na Masarykovi cesti izredni občni zbor SZDL terenskega oddelka Ljubljana. Imel republiški poslanec dr. Helj Modic, nato pa je podal poročilo iniciativni odbor za stanovanjsko skopnost terenov Miklošič in Rešelj, ki se ho imenovala Kolodvor. Izbranih je bilo 24 kandidata za volitve delegatov za občinsko konferenco SZDL občine Center in 7 kandidatov za nadomestne volitve v terenski odbor SZDL terena Miklošič. Volitve bodo tajne in sicer 26 in 27. t. m. popoldne po volilnih enotah in na voliščih, ki so določena za volitve v občinski ljudski odbor. Na koncu so na predlog upokojencev sprejeli poziv Občinskemu ljudskemu odboru Ljubljana-Center in družbenim organizacijam v občini, naj bi našli prostor za upokojence.

Nagrade za najboljše fotografije

Pred dnevi so zaključili natečaj fotografij iz Ljubljane. Razpisal ga je kakor tudi prejšnja natečajna komisija.

ČLANOM SOCIALISTIČNE ZVEZE OBČINE LJUBLJANA - CENTER

Dne 26. in 27. novembra 1958 bodo tajne volitve delegatov za občinsko konferenco SZDL občine Ljubljana-Center in dopolnilne odnosne volitve v terenske odbore SZDL v naši občini.

Vsak član naj tedaj izpolni svojo člansko pravico in dolžnost! Z oddanim volilnim listkom bo dokazal svojo predanost programu Socialistične zveze, z njim bo dal podporo naši najmočnejši politični organizaciji pri izbiri njenega vodstva!

Naj nihče ne manjka pri volitvah, ki mu je pri sreč nadaljnji razvoj naše socialistične skupnosti! Volitve bodo predvidoma oba dni od 15. do 19. ure, točen čas volitev in kraj volišč pa bodo javili članstvu

SPORT

IZ RAZPRAV PRI OKRAJNEM TELESNO-KULTURNEM SVETU V LJUBLJANI

Kadri in objekti v ospredju

Svet za telesno kulturo OLO Ljubljana, ki je že na redni seji pred tedni razpravljal o vseh perečih problemih telesne vzgoje v občinah ljubljanskega okraja, je včeraj dopoldne v klubskih prostorih OLO s predsedniki in zastopniki občinskih svetov za telesno vzgojo oz. komisij ponovno segel vsem tem problemom do dna in poiskal nove možnosti za nadaljnjo udržitve množične in kvalitetne telesne vzgoje. Sestanek je vodil predsednik okrajnega sveta Niko Kavčič, na zbor pa so prišli zastopniki 23 občinskih svetov in komisij za telesno kulturo.

Začetek je poročal o šolski telesni vzgoji, še posebej pa o strokovnem učnem kadru predstavnika Društva telesno-vzgojni profesorjev telesne vzgoje LRS France Borko. V kritični oceni je poročevalec ugotovil, da za redno in načrtno šolsko telesno vzgojo resda še primanjkuje dela voljnih strokovnih kadrov. Tisti pa, ki so se lotili vseh nalog v zvezi s šolsko telesno vzgojo in svobodno aktivnostjo zunaj nje pa za najsmotrnejšo delo nimajo pravih pogojev, čeprav jim ne manjka strokovnih in drugih korisnih posud. Njihovo delo zavirajo večjih okoliščin nevdružne razmere, pomanjkanje rekvizitov, opreme in ustreznih objektov ter še marsikaj, zlasti odločilno pa je, da za njihovo delo ni pravega razumevanja niti v šoli sami niti pri oblastvenih in telesnovzgojnih organih.

Naprave pogostoma izkoriščeni nesmotrno, predvsem seveda zato, ker niso bili načrtno in pametno zgrajeni na takih mestih in v ustreznem obsegu, da bi lahko kar največ koristili množični telesni vzgoji. V nadaljnem se je zavzemal za načrtno gradnjo preprostih, skromnejših telesnovzgojnih naprav in objektov, ki bodo dostopni kar največ ljudem.

Na začetku je poročal o šolski telesni vzgoji, še posebej pa o strokovnem učnem kadru predstavnika Društva telesno-vzgojni profesorjev telesne vzgoje LRS France Borko. V kritični oceni je poročevalec ugotovil, da za redno in načrtno šolsko telesno vzgojo resda še primanjkuje dela voljnih strokovnih kadrov. Tisti pa, ki so se lotili vseh nalog v zvezi s šolsko telesno vzgojo in svobodno aktivnostjo zunaj nje pa za najsmotrnejšo delo nimajo pravih pogojev, čeprav jim ne manjka strokovnih in drugih korisnih posud. Njihovo delo zavirajo večjih okoliščin nevdružne razmere, pomanjkanje rekvizitov, opreme in ustreznih objektov ter še marsikaj, zlasti odločilno pa je, da za njihovo delo ni pravega razumevanja niti v šoli sami niti pri oblastvenih in telesnovzgojnih organih.

Zlasti nerazveseljeva in doslej zapostavljena je bila ovezna šolska telesna vzgoja vajeenske mladine. Šolski telesnovzgojni pouk za to mladino je bil doslej omejen malone samo na dve uri na dva tedna, pa še teh dveh pogostokrat ni bilo moč spraviti pod streho. Tudi kvaliteten pouk ni zadovoljil vseh potreb in želja mladine same niti nadrejenih strokovnih forumov. Zato bi pač dobro delo, če bi vajeenske mladine dobila vsaj dve šolski telesnovzgojni uri tedensko, prav koristna pa bi bila še uvedba športnega dneva za to mladino. Ta pa bi lahko pripisovala tudi svoj delež za zboljšanje šolske vzgoje in sicer tako, da bi za sport in telesno vzgojo kar naprikladneje izrabljala čas šolskih počitnic.

V razpravo so posegli tudi zastopniki občinskih svetov oddelkov komisij iz Cerknice, Vrhnike, Loške doline, Litije, Logatca, Bežigrada, Dobrege polja, Radeč pri Zidanem mostu, Trbovelj, Dobrave in Rudnika ter predsednik okrajnega sveta za telesno vzgojo OLO Ljubljana Niko Kavčič. V precej kritični in hkratni zelo programski oceni je slednji opozoril na dosedanje že dosežene uspehe pri ustanavljanju in delu občinskih svetov za telesno kulturo, obenem pa tudi grajal določene slabosti in napake. Te so največkrat posledica premajhne skrbi občinskih ljudskih odborov za telesno kulturo. Brž ko bodo občine posvečale tem problemom enako pozornost kakor ostalim vjeam, bodo za telesno vzgojo zagotovljeni čvrsti temelji za uspešen razvoj.

Strokovnega predavateljskega kadra primanjkuje zlasti v manjših krajih in na podeželju, čeprav so samo prosvetni organi doslej priredili več ko 40 tečajev in seminarjev. Prav zato je bilo na sestanku slišati, da bodo odslej ljubljanski učitelji in profesorji telesne vzgoje obiskovali šole v manjših krajih, kjer bodo poskrbeli vsaj za eno šolsko vadbeno uro na teden. Ta poseg na podeželje nedvomno mnogo obeta v prid telesne vzgoje pri nas.

Inž. Marjan Rožič pa je poročal o gradnji telesnovzgojnih objektov. V zvezi s tem je uveljavil, da so dosedanje objekti in

naprave pogostoma izkoriščeni nesmotrno, predvsem seveda zato, ker niso bili načrtno in pametno zgrajeni na takih mestih in v ustreznem obsegu, da bi lahko kar največ koristili množični telesni vzgoji. V nadaljnem se je zavzemal za načrtno gradnjo preprostih, skromnejših telesnovzgojnih naprav in objektov, ki bodo dostopni kar največ ljudem.

ZADNJE KOLO NA POLFINALNIH TURNIRJIH V SAHU V FINALU EDINI IZ LRS - STUPICA

V Turzi so v XIII. in zadnjem kolu polfinalnega turnirja v sahu zabeležili take izide: Bajec - Stupica 0:1, Vasiljevič - Bradvarčič 7:5, Bačec - Bekavac 1:0, Ugrinovič - Rodič 7:5, Guzel remi, Udovič - Rodič remi, Stojanovič - Karanjac 0:1, Kozomara - Sokolov 0:1.

Končni plasma je takle: Udovič in Vasiljevič 8,5, Ugrinovič, Stupica in Sokolov 8, Čirič, Karanjac in Bradvarčič 7,5, Bačec 7, Guzel 6, Kozomara 5,5, Stojanovič 3,5, Rodič 3 in Bekavac 2,5 točke.

V finale so se plasirali Udovič, Vasiljevič, Ugrinovič in Stupica.

V Opatiji so bile včeraj dopoldne - razen dveh - v zadnjem kolu odigrane tele partije: Pavlovič - Sofrovski 0:1, Sabadoš - Bertok remi, Vošpernik - Mlinič remi, Knežević - Kržišnik remi, Lukič - Janošević remi.

V prekinjenih partijah iz prejšnjega kola je Djanfar premagal Pavloviča, Sofrovski pa Bulata.

Prekinjeni partiji v Opatiji sta se končali nekoliko nepričakovano. Smaibogovič in Djanfar sta remizirala, Bulata pa je premagal Puca.

Vrstni red na tabeli je naslednji: Bertok 9, Janošević, Lukič, Sofrovski in Mlinič 8, Djanfar 7,5, Bulat in Smaibogovič 7, Puc 6, Knežević in Kržišnik 5,5, Pavlovič in Vošpernik 4,5 in Sabadoš 2,5 točke.

Finalista sta za zdaj Bertok in Janošević.

Ostala dva finalista sta Lukič in Sofrovski. Izredno slab je plasma mednarodnega mojstra Stojana Puca.

V Zemunu so v nedeljo končali vse prekinjene partije iz prejšnjih kol. Doseženi izidi so bili takle:

Vuković - Grgič remi, Petek - Nedeljkovič remi, Damjanovič - Smederevac remi, Vuković - Djurovič 0:1, Djurovič - Petek 1:0.

Mladi črnogorski zastopnik Djurovič si je pridobil naslov mojstrskega kandidata.

Stanje na tabeli pred zadnjim kolom: Milič 7,5, Smederevac, Ivković, Damjanovič dr. Nedeljkovič 7, Djurovič 6,5 itd.

Finalista sta za zdaj Bertok in Janošević.

Med odbojkarji - srednješolci

V počastitev Dneva republike je Društvo prosvetnih vzgojiteljev včeraj priredilo v Ljubljani republiški srednješolski odbojkaški turnir. Po izredno lep in poživljajočih igrah so se moštva razvrstila takole: TSS (Lj.), učiteljske (Celje), Metalurški industrijska šola (Ravne), TSS (Krnj.), in učiteljske (Tomalin) v zmagovitem moštvo so igrali: Spindel, Brašček, Kržišnik, Skerjanc, Vogelnik, Ravnikar in Končija.

Svet za šolsko LRS z Društvom učiteljev in profesorjev za telesno vzgojo (aktiv Ljubljana) je tudi priredil tudi republiški ženski odbojkaški turnir. Vrstni red ekip je bil tak: učiteljske (Lj.), učiteljske (Celje), gimnazija N. Gorica, ESS (Celje) itd. V finalni tekmi je ljubljansko učiteljske premagalo mariborsko 3:0. (bvt)

PRED PRVIMI TRENINGI NA SNEGU

Priloge najboljših jugoslovanskih in slovenskih smučarjev za letošnji tekmovalno sezono na snegu, ki se bodo tri dni držali v predsezonskem treningu v klubih in društvi bodo v prihodnjih dneh že na vrsti republiški in zvezni tečaj za vse discipline. seveda na snegu.

tečaj bosta vodila Marjan Megušar in Stane Rotar. Vseh tečajnikov bo 30 od 15. vseh iz Slovenije.

Zvezni kapetan za teke Gregor Klančnik pripravila za dneve od 29. t. m. do 7. decembra zvezni tečaj na Velem polju pod Triglavom za vse najboljših jugoslovanskih tekačev največ seveda iz Slovenije. Tečaj bodo vodili Jože Knific, Lovro Zeman, Janez Pavčič in Tone Pogončnik.

Skakalci, slovenski mladinci in člani (20) bodo pod vodstvom Karla Klančnika in Zorana Zaločarja odšli 29. t. m. na kraški kondicijski trening v Kranjsko Goro, kjer se bodo tri dni držali v terenskem smučanju.

Prav ta namerevala tudi alpski smučarji seveda če ho dovolj snega, sicer se bodo odšli 29. t. m. v Češki točji, kjer bodo trenirali do 3. decembra. Republiški

tečaj bosta vodila Marjan Megušar in Stane Rotar. Vseh tečajnikov bo 30 od 15. vseh iz Slovenije.

Velika ovira pri delu

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Bežigrad je imelo pred dnevi občni zbor. Društvo ima 569 članov, od katerih jih aktivno sodeluje 28 odstotkov. Na občnem zboru so sprejeli obširen delovni načrt, ki kaže, da nameravajo v Svobodi Bežigrad svojo delavnost še povečati.

Prav ta namerevala tudi alpski smučarji seveda če ho dovolj snega, sicer se bodo odšli 29. t. m. v Češki točji, kjer bodo trenirali do 3. decembra. Republiški

Ekipno prvenstvo LRS v judu

Ekipno prvenstvo Slovenije v judu poteka v dveh skupinah, in sicer v ljubljanski in mariborski ljubljanska skupina obsega judoiste iz kranijskega Triglava ter gimnazije in Ljubljane. Leti se bodo pomerili jutri zvečer v stekleni dvorani Zvezniške direkcije v Pražkovi ulici. Nastopili bodo vsi najboljši zastopniki in športni moči. Začetek bo ob 20 uri. Zmagovalec tega turnirja se bo meril tudi z Branikom iz Maribora na naslov prvega LRS.

Prav ta namerevala tudi alpski smučarji seveda če ho dovolj snega, sicer se bodo odšli 29. t. m. v Češki točji, kjer bodo trenirali do 3. decembra. Republiški

V Tednu otroka so proti pionirjem in pionirkam šahistom igrali naši znani šahisti Puc, Gombrovec Grosek, Trampus, Tomšič in Parma vedno simulant. In sicer v parih do 50 deskah.

NOV ZADRUŽNI DOM V BESNICI

Ceprav je že nekaj let, odkar so začeli kopati temelje novega zadrugnega doma v Zgornji Besnici pri Kranju, je končno le prišel dan, da so dom izročili svojemu namenu. V njem je dobila prostor kmetijska zadruga z modernim urejeno trgovsko poslovalnico in pripadajočimi skladišči, v njem bo prostor za en razred kmetijsko gospodarske šole ter pošto, gostišče in drugo. Več milijonov za graditev doma so Besničani dobili z raznimi dotacijami in krediti, največ pa so prispevali prebivalci sami.

Domačini so se odločili, da bodo na južni strani doma zgradili še prosvetno dvorano, ki jim je čedalje bolj potrebna. Dvorano pa bodo uporabili tudi za kino, saj so od najbližje kino dvorane oddaljeni kar 8 km. Če bodo od občinskega ljudskega odbora v Kranju dobili potrebna sredstva, bodo začeli graditi že spomladi, za dotacijo pa so že poskrbeli. Tudi pri prosvetni dvorani bodo prebivalci pomagali s prostovoljnimi delom in gradbenim materialom. R. C.

OBROGATIE VA-O KNJIZNICO Z ROMANOM MOULIN ROUGE PIERRE LE MURE CELO PLATNO PO ZNIZANI CENI 900 DINARJEV

KOLEKTIVI ČESTITAJO

Zadružna hranilnica in posojilnica

R. Z. Z. N. J.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA 4

Podružnice:

RIBNICA na Dolenjskem
RAKEK
LITIJA

ČESTITA VSEM SVOJIM KOMITENTOM
TER VLAGATELJEM
ZA DAN REPUBLIKE
29. NOVEMBER

7250-R

Opravljamo vsakovrstna dela na vseh motornih vozilih po zmernih cenah. Posebno servisno službo vršimo za TOMOSOVE motorje. — Priporočamo se in čestitamo!
Mehanična železnica
PAŠKOLIN ALOJZ
TOMOS servis
Sempeter Gorica

Tovarna organskih barvil
CELJE

ČESTITA VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU K PRAZNIKU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU IN SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM S SVOJIMI PROIZVODI

7222-R

ZA PRAZNIK DNEVA REPUBLIKE SE PRIDRUŽUJE S ČESTITKAMI

KOLEKTIV PODJETJA
»PLINARNA — VODOVOD — RAZSVETLJAVA«
CELJE

7215-R

BELJENA PLATNA V VSEH ŠIRINAH, V PRIZNANO PRVOVRSTNIH KVALITETAH IN PO SOLIDNIH CENAH, IZDELUJE in se priporoča za cenj. naročila

TEKSTILNA TOVARNA SEMPETER SAVINJSKA DOLINA

ZA PRAZNIK — DAN REPUBLIKE — ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM LJUDEM, DELOVNI KOLEKTIV. 7218-R

S svojo veliko izbiro raznovrstnega blaga se priporoča trgovina
»Golte«
Mozirje

K prazniku 29. novembra čestita vsem cenjenim strankam kolektiv!
7217-R

OB DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU, ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM SIROM NAŠE DOMOVINE IN JIM ŽELIMO KAR NAJVEČ USPEHOV PRI NJIHOVEM PRIZADEVANJU IN GRADITVI LEPŠE BODOČNOSTI

»Tovarna avtoopreme«
PTUJ

ZADRUŽNO PODJETJE

»VINARSKA ZADRUGA«, Ptuj

pošilja ob državnem prazniku 29. novembra, pristrčne čestitke vsem delovnim ljudem, zlasti se svojim poslovnim prijateljem
Kolektiv

Gradbeno podjetje
Slovenj Gradec

gradi vse vrste objektov iz področja visokih in nizkih gradenj, solidno, hitro in po zmernih cenah.

OB DRŽAVNEM PRAZNIKU — 29. NOVEMBRU — ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM

7223-R

VSEM SVOJIM DRAGIM GOSTOM K 29. NOVEMBRU, ČESTITA IN JIM ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE TEGA PRAZNIKA

GOSTINSKO PODJETJE
ZAGORJE OB SAVI

s svojimi obrati: KRIZIŠČE (GRČAR), APNENICE, KOLDOVOR in KOTREDEŽ
7213-R

OBČINSKI
LJUDSKI
ODBOR

JESENICE

SKUPNO Z DRUŽBENIMI ORGANIZACIJAMI, ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA

DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER

7250-R

Izdelujemo vse vrste stropnih opek in radialno opeko za vse višine tovarniških dimnikov in se priporočamo s svojimi izdelki.

K DNEVU REPUBLIKE ČESTITA KOLEKTIV
OPEKARNA LJUBEČNA —
Bukovžlak, Ljubečna pri Celju

7221-R

K PRAZNIKU 29. NOVEMBRU 1958 ČESTITA KOLEKTIV

„ALPOS“

Šentjur pri Celju

tovarna aluminija, pohištvena in stavbna oprema, poljedelski stroji in VI-GA varilni praški
7220-R

Tekstilna tovarna Prebold

TKALNICA, OPLEMENJEVALNICA, ELEKTRO-FOTO GRAVURA.

Izdelujemo in nudimo trgovskemu omrežju: CIC, KEPER, BARHEND, DEFTIN, BLAGO ZA ŽENSKO PERILO, NAGLAVNE RUTE IN BLAGO ZA PIŽAME.

CENE ZMERNE! VELIKA IZBIRA!

K PRAZNIKU 29. NOVEMBRU ČESTITA VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU — KOLEKTIV

7219-R

KOLEKTIV

Tovarne optičnih in steklopihaških izdelkov

LJUBLJANA - METELKOVA 15

7254-R

Izdelujemo in montiramo kompletne ventilacijske in klimatične naprave. — Poleg vseh v stroko spadajočih del, vršimo še inštalacije vodovoda in vseh vrst centralnih kurjav

KOVINSKO PODJETJE

»KLIMA«

CELJE

ZA PRAZNIK — DAN REPUBLIKE, 29. NOVEMBER, ČESTITA VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SODELAVCEM in jim želi veliko uspehov v borbi za srečnejšo bodočnost,

KOLEKTIV

7216-R

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO K PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU

KOMUNALNO PODJETJE ZAGORJE
OB SAVI

IZVRŠUJEMO VSA ZIDARSKA, VODOINSTALATERSKA IN KLEPARSKA DELA — TER SE CENJENIM STRANKAM SE VNAPREJ PRIPOROČAMO

7214-R

GOSTILSKO »KUM« ZAGORJE OB SAVI, PODJETJE

čestita k prazniku republike vsem svojim gostom ter se priporoča za nadaljnji obisk
7212-R

Svojim cenjenim odjemalcem za praznik 29. november čestita

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE DOBOVA PRI BREŽICAH

TER SE JIM SE VNAPREJ PRIPOROČA

OB PRILIKI DRŽAVNEGA PRAZNIKA, 29. NOVEMBRA ŽELI KOLEKTIV

Strojne delavnice OZZ, Ptuj

VSEM SVOJIM STRANKAM USPEH PRI DELU

7210-R

Vsem delovnim ljudem za praznik Dan republike, čestita

TRGOVSKO PODJETJE

»VESNA«

CELJE

Cankarjeva ulica števil. 2

Cenjenim strankam za praznik — DAN REPUBLIKE — iskreno čestita kolektiv

PARNE PEKARNE

STORE

pri CELJU

TOVARNA POHIŠTVA KOPER (ŠKOCJAN) TEL 17

IZDELUJE SOBNA IN KUHINJSKA POHIŠTVA NAJMODERNEJŠEGA STILA. — CENE KONKURENCNE!

VSEM ODJEMALCEM VOŠČIMO K PRAZNIKU — 29. NOVEMBRU!

TRGOVSKO PODJETJE

»Železninar«

CELJE, Stanetova ulica št. 4

SE PRIPOROČA ZA NAKUP VSEH VRST ŽELEZNINARSKEGA BLAGA, KATEREGA IMA VSAK ČAS NA ZALOGI V NAJVEČJI IN NAJBOLJŠI IZBIRI.

OBENEM ČESTITA K PRAZNIKU, 29. NOVEMBRU, VSEM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM

7235-R

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE OB PRAZNOVANJU VELIKEGA DNE — 29. NOVEMBRA:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KANAL OB SOČI
OBČINSKI KOMITE ZK KANAL OB SOČI
OBČINSKI ODBOR SZDL KANAL OB SOČI
OBČINSKI ODBOR ZB KANAL OB SOČI
OBČINSKI KOMITE LMS KANAL OB SOČI
OBČINSKI SINDIKALNI SVET KANAL OB SOČI
Kolektiv cementarne »15. SEPTEMBER« ANHOVO

VOŠČILOM SE OBENEM PRIDRUŽUJEJO OSTALA PODJETJA IN ZADRUGE NA OBMOČJU OBČINE KANAL OB SOČI

7244-R

KOLEKTIVI ČESTITAJO

Jadranska pomorska agencija-Ljubljana Titova c. 21

TELEFON: 21-801 — TELEX: 149 — TELEGRAMI: JADROAGENT

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM K DNEVU REPUBLIKE

Podjetje za izdelavo em-
balaže, galanterije in
gospodinjskih potreb-
ščin iz plastičnih mas

**Poligalant
Gorica**

s sedežem
v **VOLČJI DRAGI**

zeli vsem kolektivom
obilo uspehov ob pra-
znovanju Dneva repu-
blike.

MIZARSKO PODJETJE

SENOŽEČE

PRIPOROČA SVOJE KAKOVOSTNE
IZDELKE: RADIO KASETE IN GLAS-
BENE OMARE.

ZA 29. NOVEMBER ZELI DELOVNI KOLEK-
TIV VSEM POSLOVNIM STRANKAM MNOGO
USPEHOV!

ZA DAN REPUBLIKE 29. NOVEMBER ČESTI-
TAMO VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU OB-
ČINE BREŽICE IN JIM ŽELIMO MNOGO
USPEHA PRI GRADITVI SOCIALISTIČNE
JUGOSLAVIJE

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL TER VSE DRUŽBENE ORGANIZACIJE,
USTANOVE IN PODJETJA OBČINE

BREŽICE

**Tovarna
emajlirane
posode
Celje**

vodeči proizvajalec
in izvoznik

KOLEKTIV ČESTITA DELOVNEMU
LJUDSTVU ZA PRAZNIK
REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

IZVAŽAMO 50 LET
V 45 PREKOMORSKIH DEŽEL

EMAJLIRANE POSODE,
POKOSITRENE POSODE,
POCINKANE POSODE,
HIGIENSKO-TEHNIČNIH PREDMETOV,
JEKLENIH KOTLOV IN
JEKLENIH RADIATORJEV ZA CENTRALNO
OGREVANJE

Naše proizvode z zaščitnim znakom

s zadovoljstvom uporabljajo širom sveta.

V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE
POŠILJAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM NAJ-
LEPŠE ŽELJE IN ČESTITKE.

**PODJETJE ZA INŽENIRSKO-
TEHNIČNE GRADNJE**

**TEHNOGRADNJE
VUZENICA**

KOLEKTIV

**ELEKTRARNE
VUZENICA**

SE Z ZADOVOLJSTVOM PRIKLJUČUJE
VELIKEMU PRAZNIKU, POSEBNO SE
ZARADI TEGA, KER JE USPEŠNO DO-
VRŠIL DOKONČNO IZGRADNJO SVO-
JEGA PODJETJA

Delovni kolektiv

TEKSTILNE TOVARNE

**Motvoz in platno
GROSUPLJE**

ČESTITA VSEM SVOJIM PRIJATELJEM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA
NAŠ VELIKI PRAZNIK DAN REPUBLIKE —
29. NOVEMBER.
PRIPOROČA SE S KVALITETNIMI IZDELKI

KOLENDAR
Torek, 23. novembra: Katarina
Sreda, 26. novembra: Konrad.

Dne 25. novembra 1942 je bila po bitki pri Bihacu ustanovljena VI. proletarska divizija.

Dne 26. novembra 1942 je bilo v Bihacu I. zasedanje AVNOJ.

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUNE OBISKE OTROK NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20-7 URE ZJUTRAJ OB NEDELJAH IN PRAZNIH VES DAN.

Zdravstveni dom RUDNIK: Dr. Kozak, Brijuni, Judita, Rudnik 80 tel. 23-232. V odložitvi zdravnik kličite tel. LM 29-300.

Zdravstveni dom SIKSA: Dr. Ježeršek Pavel, Knezova 11, tel. 21-744. Sreda dr. Milčinski, Ljubljana, Cernetova 31, tel. 22-831.

Zdravstveni dom BEZIGRAD: Dr. Špiler Božidar, Lavričeva št. 3a tel. 31-286. V odsotnosti zdravnik kličite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom ENTER: Dr. Kozak, Brijuni, Judita, Miklošičeva 24, tel. 39-151. V sredo: Dr. Zalta Maks, Miklošičeva 24, tel. 39-161. Za obiske otrok ista tel. številka.

Zdravstveni dom VIC: Dr. Sirk Milos, Cankarjeva 10, tel. 21-512. Velikonoča dežurna služba v ambulanti Mirje TR mladinskih delovnih brigad 3 od 8-14 ure tel. 21-777.

Zdravstveni dom MOSTE: Dr. Kozak, Ivana ZD, Moste, Dr. Kozak, Krekova 5, tel. 31-359. V sredo: Dr. Moste, Krekova 5, tel. 31-359. V odsotnosti zdravnik kličite tel. LM 30-300.

Nešteto bolnikov, ki so se pri zdravstveni službi, jeter, žolca, in trebušne slinavke, rožnatega DONAT, vrelca, je danes hvalenih temu, da so se zdravili v zdravilnišnici v Ljubljani, ki je bila v Ljubljani pri Mercatorjevi in Prehrani.

POKAZI KAJ ZNAS. ZE JU TRI IN VSAKO SREDO OD 19.30 DO 21.30 v festivalni dvorani SSO. Kaj znanstveno, znanstveno, bo zanimiva novost za Ljubljano. Pribitih z znanjem plesnih, pevskih, glasbenih in komičnih-zabavnih točk priljubite se. Informacija po telefonu 21-681. Igrajo vsak dan v 19.30. Vstopnina 100 din. Za predstave bo »DANCING« v petek 26. in v soboto 29. v nedeljo 30. novembra na »Nedeljski koncert« v sredo, 26. novembra, v prirediteljski ustanovi za te prirediteljske ustanove, 29. danes vsak dan od 16. ure dalje pri blagajni v Moste.

Nameste venca na grob pok. Antona Vetrca so pokopali stanovalci hiše Medvedova c. 11 1920 danes ob 15. uri.

Nameste venca za pok. M. Plaut, Ljubljana, Povšetova 33a, so pokopali najbližji sosede 1250 din 18 slovo mladino.

Ravnateljstvo Zavoda za slovo mladino se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje za darovanje denarnih in stvarnih darov, ki so namenjeni našim otrokom in mladini.

Rudnik kaolina CRNA PRI KAMNIKU LR Slovenija. Pribavljeno društvo Ljubljana-Matice priredila dne 29. novembra kulturni skupni izlet na Komno. Prilaga je 26. novembra.

NEZNOSNO SRBENJE med drsti na morah povzroča glivični lisal. Razvoj glivičnega lisala prepreči NODIS. Dobite ga v lekarni in drogerijah.

ZA NEGO LICA SAMO

KVALITETNA KREMA!

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV »BAČA« POBERDO sprejme 2 KURJACA z izpitom. Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja. 7056-R

UMRILA JE V 75. LETU STAROSTI NAŠA DRAGA MAMA, BABICA, TETA

FRANJA ROTAR roj. PIRC posestnica Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 26. novembra 1958 izpred hiše žalujoči na pokopališču v Litiji ob 16. uri. Zalujoči: hči Justa, por. Stoka, sinova Ivo in Vladimir, zet Boris, vnukinja dr. Olga in Nadica ter ostalo sorodstvo. Litija, Portorož, Dobjo, dne 23. novembra 1958. 7065-R

UMRILA JE TOVARIŠICA

SKUPŠČINA IN UPRAVA OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE - LJUBLJANA SPOROČATA, DA JE UMRILA

MARICA BOBNAR ČLANICA SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE LJUBLJANA NENADNA SMRT PRVOBORKE ZA PRAVICO DELAVSKEGA RAZREDA, NAS JE GLOBOKO PRIZADELA. OHRANILI JO BOMO V TRAJNEM SPOMINU. POGREB BO DANES, DNE 25. NOVEMBRA 1958 OB 16. URI, IZPRED DOMA »SVOBODE« POLJE, NA POKOPALIŠČU V POLJU. 7060-R

INDUSTRIJA TRAKTORA I MAŠINA BEOGRAD - TOŠIN BUNAR 268 - telefon 37-651

OBVEŠČAMO VSE ZINTERESIRANE, DA BOMO V ČASU OD 2. DO 15. DECEMBRA 1958. LETA

SKLEPALI POGODBE ZA 1959. LETO Naša proizvodnja traktorjev in priključnega orodja, strojni in kanalizacijski liv cevi, jeklenih konstrukcij, strojev, orodja in dr. Prosimo naše kupce, da nam v tem roku dostavijo svoje potrebe ali pa že dostavljene, pismeno potrdijo. 7058-R

UMRILA JE TOVARIŠICA

Marica Bobnarjeva NOSILKA »SPOMENICE 1941« IN DRUGIH ODLIKOVANJ VSE SVOJE ŽIVLJENJE JE POSVETILA BORBI ZA LEPSHO BODOČNOST DELOVNIH LJUDI. NJENA PREZGODNA SMRT NAS JE TEZKO PRIZADELA. OKRAJNI ODBOR SZDL IN ZVEZA ŽENSKIH DRUŠTEV LJUBLJANA.

RAZPISI

Komisija za uslužbenske zadeve občinskega ljudskega odbora Nova Gorica razpisuje naslednja delovna mesta:

- 1. Pravnega referenta
2. Načelnika za zdravstvo in po. varstvo
3. Gradbenega inšpektorja
4. Referenta za gradbene in komunalne zadeve
5. Referenta za solstvo
6. Referenta za stanovanjske zadeve
7. Referenta za blagovni promet
8. Finančnega inšpektorja
9. Tržnega inšpektorja
10. Inšpektorja dela.

Pogoji: pod 1. in 2. in 3. ustreznega visoka strokovna izobrazba pri ostalih pa ustreznega srednja strokovna izobrazba in večletna praksa.

RAZPIS V razpisu, ki ga je objavila Fakulteta za rudarstvo metalurgije in kemijo tehnologijo Univerze in Ljubljani v vašem listu dne 22. in 23. za mesto asistenta na oddelku za rudarstvo in metalurgijo za predmet »Fizikalna kemija metalurških procesov« je pogoj le: podij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

Na osnovi čl. 21. št. 1 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov, Komisija za razpisne natečaje in postavljanje direktorjev podjetij Ljudskega odbora občine Lukavac razpisuje

bo imel v torek, dne 25. novembra, ob 19.30 zvečer, v predavalnici Interne Klinike v Ljubljani, tema predavanja: Epidemiološko raziskovanje srčnih obolev in Jugoslaviji.

Društvo meteorologov Slovenije priredil v torek, 25. novembra, predavanje tov. Borisa Mirana, dipl. met. »Pogoj za nastop sušnih razdobj v Sloveniji«. Predavanje bo v meteorološkem inštitutu, Vegova 4, ob 19. uri. Vabljeni.

Prilagodilno društvo vabi na predavanje prof. dr. Ernesta Mayerja: »Tudi vsakdanje rastline so po svoje zanimive«. Predavanje bo danes ob 20. uri v prirodoslovni predavalnici na univerzi. Vhod z Gosposke ulice.

Slovenski geološko društvo vabi na predavanje A. Grimščarja: Geološki položaj ozemlja ob avtocesti od Škofljice do Bregane, v sredo 26. 11. ob 17. uri v matematični predavalnici.

GLEDALIŠČA

DRAMA
Torek, 25. nov. ob 19.30 uri: Osmorne; Ozri se v gnevu! Abonma D. (Preostale vstopnice so v prodaji).

Sreda, 26. nov. ob 19.30 uri: Cankar; Za narodov blagor. Zaključena dijaška predstava za razne šole.

Četrtek, 27. nov. ob 19.30 uri: Tolstoj; Ana Karenina. Dijaški abonma I. (Preostale vstopnice so v prodaji).

Petek, 28. nov. ob 19.30 uri: Osmorne; Ozri se v gnevu! Abonma D. (Preostale vstopnice so v prodaji).

Sobota, 29. nov. ob 19.30 uri: Cankar; Za narodov blagor. Izven in za podležje. Znižane cene.

Nedelja, 30. nov. ob 15. uri: Brecht; Sveik v drugi svetovni vojni. Izven in za podležje.

Ob 19.30 uri: Tolstoj; Ana Karenina. Zadnjišči Izven in za podležje.

V repertoarju za tekoči teden posebej opozarjamo: — na sobotno izven predstavo Cankarjeve komedije »Za narodov blagor«, za katero veljajo znižane cene; — na nedeljsko večerno izven predstavo »Ana Karenina«; to bo zadnja izven predstava te uspele ureditve.

OPERA
Torek, 25. nov. ob 19.30 uri: Masenet; CAVALLERIA RUSTICANA. Leoncavallo; Glumači. Zaključena predstava.

Sreda, 26. nov. ob 19.30 uri: Donizetti; DON PASQUALE. Abonma red K.

Četrtek, 27. nov. ob 19.30 uri: Marij Kogoj; CRNE MASKE. Abonma red B (Vstopnice tudi v prodaji).

Petek, 28. nov. zaprtje. Sobota, 29. nov. ob 19.30 uri: Rossini; SEVILJSKI BRIVEC. Izven in za podležje.

Nedelja, 30. nov. ob 15. uri: Verdi; AIDA. Izven in za podležje.

Za predstavi o praznikih bodo vstopnice v prodaji že od srede, 26. ob 17 ure dalje.

MESTNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA - Gledališka pasaža
Torek, 25. nov. ob 20.30 uri Jus Kozak Balada o ulici. Abonma TSS II.

Sreda, 26. nov. ob 20. uri: Jus Kozak, Balada o ulici. Abonma Mladinski II.

Četrtek, 27. nov. ob 16.30: Casona; »Drevesa umirajo stoji«. Abonma Kolektivni A. — Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 28. nov. zaprtje. Sobota, 29. nov. ob 20: E. de Fijero.

Za vedno nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

IVAN PERIC bčevnikarski mojster iz Lavrice Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 26. novembra ob 16. uri iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: žena Albina, hčerki Vera in Milena z družinami in ostalo sorodstvo. Lavrica, Gorica, 24. novembra 1958

RADIO

5.00-6.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 8.00-9.05 Domače vesti, 8.15-9.00 Domači nastopi, 9.00-9.10 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 14.30-15.00 Zeleni ste - poslušatelj, 15.00-17.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 17.00-17.10 Domača poročila, 17.10-17.30 Zabavna glasba, 17.30-17.40 Domači pesniki in pisatelji; Branko Rudolf, 17.40-18.00 Nekaj slovenskih narodnih pesni boje izdeležiti komorna zbor d. v. Rajka Sikoška, 18.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

RADIO

5.00-6.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 8.00-9.05 Domače vesti, 8.15-9.00 Pester spored skladb jugoslovanskih avtorjev, 9.00-17.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 17.00-17.10 Domača poročila, 17.10-17.30 Zabavna glasba, 17.30-17.40 Domači pesniki in pisatelji; Branko Rudolf, 17.40-18.00 Nekaj slovenskih narodnih pesni boje izdeležiti komorna zbor d. v. Rajka Sikoška, 18.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

PUTNIK SLOVENIJA

SPoznajte novo AVTOCESTO na enodnevnem izletu z modernimi turističnimi avtobusi v NEDELJO, 7. DECEMBRA. Avtobusi bodo volji po novi avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb z odhodom iz Ljubljane ob 8 uri in povratkom iz Zagreba ob 16 uri.

Izlet prijete Putnik Slovenija z namenom, da bi se blinvečji krog javnosti seznanil z prijetno vožnjo po novi avtocesti. Zato je tudi Putnik Slovenija za ta izlet določil POSEBNO ZNIZANO CENO in sicer 250 din za eno smer. Vozovnice bodo v prodaji od 2. decembra dalje v poslovalnici PUTNIKA SLOVENIJA v Ljubljani, Titova 12. Delovni kolektivi in posamezniki, lahko že pred tem dnevom rezervirajo določeno število vozovnic oziroma sedežev. Izkoristite uradno priliko in udeležite se prijetne vožnje po novi avtomobilski cesti od Ljubljane do Zagreba z novimi, modernimi turističnimi avtobusi - Putnika Slovenija. Kadar potujete v Zagreb ali na Dolenjsko se po izletu avtobus Putnik Slovenija od Ljubljane do Zagreba.

ippo: »O. te prikazni«. Izven. Nedelja, 30. nov. ob 15: R. Tagore: »Poštni urad«. Izven. (O. 20. Manzar: »Naši ljubi otroci«. Izven.

SENTJABSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom
Torek 25. nov. ob 18. uri: I. Borštnik: »Stari Iljija«. Ljudska igra Red Sreda - popoldanski Vstopnice so tudi v prodaji. Znižane cene od 50 din navzdol.

Sobota, 29. nov. ob 20: Br. Nušič: »Gospa ministrca«, veseloigra. — Izven.

Nedelja, 30. nov. ob 16: I. Borštnik: »Stari Iljija«. Ljudska igra Popoldanska predstava. Izven. Ob 20: Br. Nušič: »Gospa ministrca«, veseloigra. — Večerna predstava. Izven.

Ponedeljek, dec. ob 18: Br. Nušič: »Gospa ministrca«, veseloigra, popoldanska predstava. Izven.

Opozarjamo na današnji popoldanski uprizoritev Borštnikove ljudske igre: »Stari Iljija« Veljalo znižane cene od 50 din navzdol. Za predstavo ob praznikih bodo vstopnice v prodaji že od četrtka dalje. Vstopnice lahko rezervirate po telefonu na št. 32-860.

MESTNO LUTKOVNO

GLEDALIŠČE - MARIONETE
Levstik (Sentjakobski) trg št. 3
Sreda, 26. nov. ob 15: ur: J. Pengov - N. Simončič Zlata ribica. Zaključena predstava o sni šole Frana Levstika.

Četrtek, 27. nov. ob 17: ur: Oscar Wilde: »Srečni prince«. Zaključena predstava za otroke članov sind. podruž. podi Saturnus.

Nedelja, 30. nov. ob 11: ur: Fr. Milčinski: »Zvezdica Zaspanska« ob 15: ur: V. Cinybuluk - P. Dežman: »Igrate se na cestah«.

Ponedeljek, 1. dec. ob 11: ur: V. Cinybuluk - P. Dežman: »Igrate se na cestah«.

ROČNE LUTKE

Resljeva c. 34
Sreda, 26. nov. ob 17: ur: W. Karsch - J. Pengov: »Težave Peterjane«. Izven. Delno zaključena predstava za otroci članov sind. podruž. tovarne Lek. Nekaj vstopnic je še na razpolo.

Nedelja, 30. nov. ob 17: ur: N. Simončič - J. Pengov: »Medvedova lovina«.

Ponedeljek, 1. dec. ob 17: ur: N. Simončič - J. Pengov: »Medvedova lovina«.

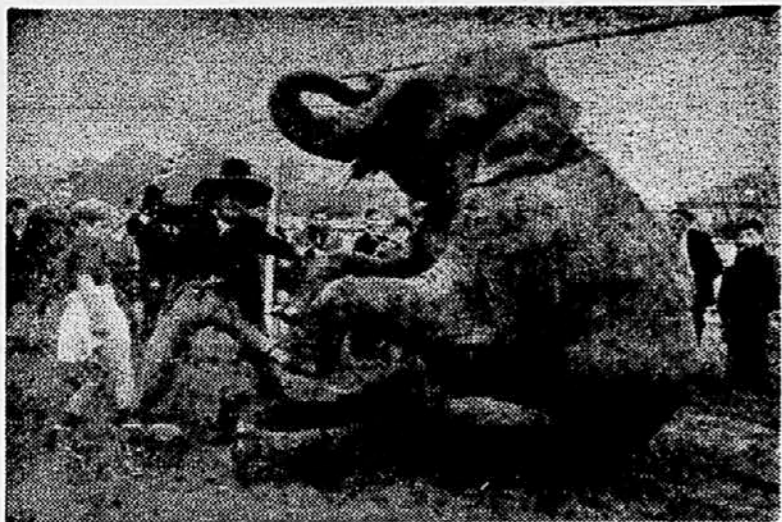
Prodaja vstopnic od torika dalje na upravi. Resljeva c. 36 od 10-12 ure in poi ure pred pričetkom predstave pri gledališki blagajni. Rezervacije po telefonu 32-020.

MARIBOR

Torek, 25. novembra
Dekursni lekarnar: »Studentci« - Gorkoga ul. 18

DEŽURSTVO LEKARN V MARIBORU

Torek, 25. 11. 1958. Lekarna »Studentci«, Gorkoga ul. 18. Sreda, 26. 11. 1958. Lekarna »Cenozo«, Gorkoga ul. 18. Četrtek, 27. 11. 1958. Lekarna »Tabor«, Trg revolucije 2. Petek, 28. 11. 1958. Lekarna »Melik«, Meliška cesta 3. Sobota, 29. 11. 1958. Lekarna »Pisnina«, Glavni trg 20. Ned

Britanska televizija je pred nedavnimi prikazovala zanimivo no-gometno tekmo, v kateri je bil branilec - slon Birma iz londonskega cirkusa. Birma je branil svoja vrata tako, da se je vsedel prednje in lovil žogo z rilecom. Gledalci so se pri tej svojevrstni tekmi od zraza nasmejali.

Letalstvo v gospodarstvu

Letalstvo dandanes ne koristi razvoju gospodarstva le v transportni panogi za hiter prevoz potnikov in tovarov. Uporaba letel se je razširila na številna gospodarska področja: poljedelstvo, gozdarstvo, rudarstvo, promet itd. Ze leta 1921 sta ameriška farmarja zaprasila polja s svinčnim arzenatom s pomočjo lahkega letala. Od takrat pa do danes uporabljajo letala pri zaščiti

pred škodljivci, boleznimi in plevelom po vsem svetu. Zaščita rastlin z zapraševanjem iz letal je seveda najbolj razširjena in najrentabilnejša tam, kjer so velike, strnjene površine posejane z isto kulturo. V nekaterih pokrajinah Afrike (Kenija, Tanganjika, Madagaskar) in na Kitajskem uničuje roje koblic iz letal in helikopterjev. V novem času so v Avstraliji izvedli tudi posebno setev pšenice iz letal. Na Novi Zelandiji uporabljajo letala in helikopterje za umetno gnojenje pašnikov, setev detelje na pašnikih, zastupljanje kuncev in za nadzor nad nepredvidnim šredami.

Gozdove zaprašujejo iz zraka proti gozdnim škodljivcem največ v ZDA, Kanadi in Sovjetski zvezi, to je v državah, ki imajo največje gozdne površine. Prav tako uporabljajo letalstvo za gašenje gozdnih po-

zarov tako, da odmetavajo vodo v vrečah iz impregnirane papirja ali v plastičnih bombah in da spuščajo iz letal gasilce padalce.

V zadnjem času uporabljajo letala tudi v oceanskem ribstvu za iskanje jat tun, polepnov, slanikov in sardel. Kitolovska ladjevja imajo celo na palubi matične ladje helikopter, ki poletj po potrebi na ogledovanje za kiti.

Mehanična ptica

Nemški inženir Oskar Dinor, ki je bil med vojno poveljnik eskadril zloglasnih letal »Stukas«, je konstruiral prvo letalo z gibljivimi krili. Ta »mehanična ptica« se dvigne in spušta navpično, ima 600-kubični motor, doseže hitrost 220 km na ur in porabi zelo malo goriva.

Prvi poleti na letališču Kōlin-Wann so bili uspešni. Dinor se že pogaja z velikimi tovarnami avtomobilov in letal za serijsko proizvodnjo »mehanične ptice«.

Milijonar - siromak

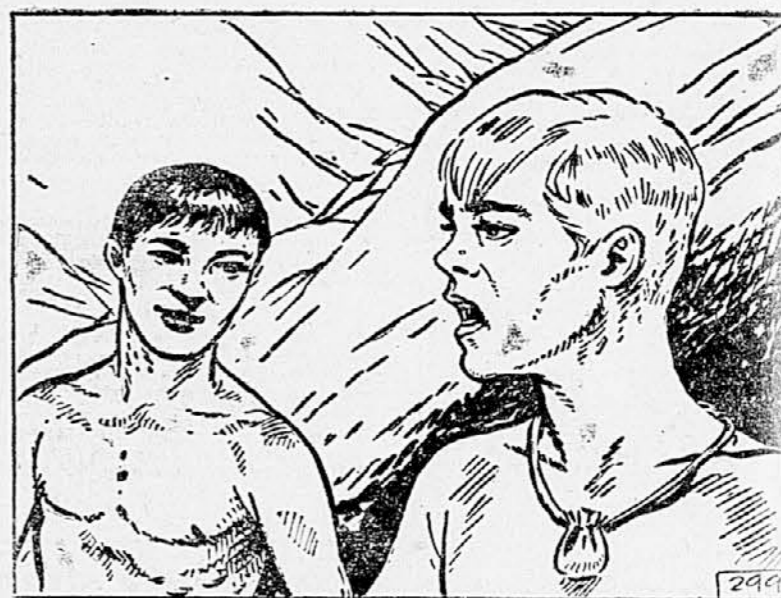
Dvajset tisoč funt-sterlingov v gotovini in veliko vrednost v delnicah, dragocenih knjigah in dokumentih je našla sodna komisija v stanovanju starega Angleža, ki je umrl v mestecu Blackpool. Našli so ga šele po nekaj dneh, ker ni odpiral vrat, da bi prevzel vsakdanji kozarec mleka. Nihče ni že več let prestopil praga njegovega stanovanja. Starec je živel čudakško življenje; kahal in pospravjal si je sam. Poprej je bil veletrgovec s bombazem v Manchesteru. Ko pa mu je umrla žena, se je preselil v Blackpool.

VELIKA STAVA

PO POVESTI SAMUELA GIOVILLA
RISE MIKI MUSTER

278. Jim je nezaupljivo ogledoval uhojeno stezo, ki se je vzpenjala čez skalni greben, Peter pa se je oziral po jezeru, kolikor mu ga ni zakrivala skala, visoka kot hiša. Se je dvigala pred njim. Napenjal je glavo, da bi si priklical v spomin nejasne, na pol pozabljene opise in pripovedovanja, ki jih je poslušal doma ob zimskih večerih.

299. »Jim, ali veš, kje sva?« je vprašal s tihim, pridruženim glasom. »Tale kraj mi nič preveč ne ugaja!« je v odgovor prav tako pridružen zamrmral Jim. »Pri začaranem jezeru sva.« je tiho pojasnjeval Peter. »Pred davnim časom ga je odkril star traper. Zadnjih petdeset let so na ta kraj čisto pozabili. Nihče več ne zahaja sem.«

300. Previdno sta začela stopati proti visoki skali. Nad vso pokrajino je vladala gluha tišina, da ju je bilo skoraj strašno. Ko sta zavila okrog skale, jima je udarilo na uho tišjo za teglo žalostno tuljenje, ki ga je bil Peter slišal ponoči. Na skalo je bila pristonjena razpadajoča kočica, h kateri je bilo priključenih troje velikih črnih plov.

Uporaba sončne energije v Antarktiki

Avstralska ekspedicija je v Davisovem oporišču na Antarktiki uporabila sončno energijo za pridobivanje sladke

vode iz morske. Destilacijo je izvedla neka avstralska turovka v Victoriji in je zelo preprosta, lahko razložljiva ter je mogoče z njo pridobivati majhne količine pitne vode v vseh podnebnih in okoliščinah z zelo nizkimi stroški. Priprava je sestavljena z 77,18 litra velike posode za slano vodo, ki avtomatično odvaja vodo v drugo plitvo posodo iz črne plastične mase, čez katero je povezena stožčasta steklena kupola. Vodni hlapi, ki se zberejo na notranji strani kupole, steejo po zbiralnem žlebu skozi iztočno cev v posodo za sladko vodo.

Tako pridobivajo v Davisovem oporišču približno devet litrov pitne vode na dan. Vsa priprava je lahko zložljiva in primerna za spuščanje s padalci, potrebuje pa samo 30 minut, da jo postavimo in pripravimo za delovanje. Ne po-

SLOVENSKI POROČEVALEC Ljubljana

Ze imate lepo vezano knjigo

R. PEYREFFITTA

KLJUČI SV. PETRA

KI PRIKAŽUJE ZAKULISNO-ZIVljenje CERKVE

NOVA, ZNIZANA CENA ZA POLPLATNO 485 DINARJEV

Ribolov z elektriko

Poizkusi, ki so jih izvedli predvsem v Nemčiji in ZDA, so pokazali, da bi mogli električni tok uspešno uporabiti za privabljanje ali plašenje rib. Od moči in frekvence toka je odvisno, ali se ribe gibljejo

proti izvoru toka ali pa beže stran. Ob pravem trenutku bi mogli ribe celo omrtviti. V zvezi z burnimi dogodki v islandskih vodah je nastalo vprašanje, ali bi se dalo zvaliti ribe iz teritorialnih voda

na odprto morje in jih tam loviti. Poizkusi so pokazali, da je ta čas še daleč. Toda novi izum daje dovolj možnosti za privabljanje rib iz plitvih delov morja, kjer se ribiške ladje s težavo gibljejo, v globlje vode.

Sovjetska zveza se že dalj časa trudi, da bi z elektriko zbrala večino rib Bajkalskega jezera v varnem zalivu. Prihodnje leto mislijo namreč z velikanskim eksplozivnim odpreti iz jezera novo vodno pot. Za nezavarovani ribji zarod bi bilo to usodno.

OTROŠKA

— Mihee je polomil mojo punčko!
— Kako pa je to vendar storil?!
— Udariła sem ga z njo po glavi!

Drobiž

KONEC SAMOMOROV napoveduje ameriški psihater dr. Robble. Oupanem daje injekcijo nekega protituberkuloznega sredstva, pa jih takoj minejo samomorilne misli. Dr. Robble je več let delal poizkuse v psihiatrski kliniki.

ZRAK - GORIVO ZA LETALA, taka je napoved ameriških letalskih strokovnjakov. Načrt temelji na dejstvu, da v visokih plasteh atmosfere molekule kisika niso sestavljene iz dveh atomov kakor v nižjih. Pod vplivom sončnih žarkov razpadajo molekule v posamezne atome, v nižjih plasteh pa se spe združijo. Razlika daje znatno energijo, ki jo bodo izkoristili za poson letal.

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6	7
8						
9		10				
11	12		13			
14		15		16		
17						
18						
19						
20						

VODORAVNO: 1. priprava za črtanje premic, 3. grška boginja lova, 2. kratica za »Zvezo Komunistov«, 10. ne veliko, 11. skrajni konec celine v morju, 13. drag. lhub, 14. Verdijeva opera, 16. matematicna stalnica, 17. bolezen zaradi pomanjkanja vitamina C, 19. nadržani ljudje.

NAVPIČNO: 1. razbohotenje, 2. potrošje okrog Severnega tečaja, 3. začetnici slovenske pesnitve, 4. matost, 5. muslimanski duhovnik, 6. dežela prilikavcev v »Gulliverjevih potovanjih«, 7. začetnik, 12. mailk, 15. doigorene pisane papirge, 18. začetnici srbskega komedografa (»Gospa ministrice«).

REŠITVE SOBOTNE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Dreiser, 3. variole, 3. lbo, 10. lik, 11. NI, 12. Kardioid, 13. Ekvator, 13. anapest, 17. anah, 18. tovor.

Prebivalci španskega nastelja Guadix, ki leži blizu Granade in o čisto po številu prebivalstva lahko manjše mesto, živijo kot nekdanji naši predniki - v votlinah. Španske oblasti se trudijo, da ne bi prišle razmere v Guadixu v javnost in tuje časopise, zato je celo prepovedano v tem mestu fotografirati ali pripravljati reportaže. Prebivalcem Guadixa grozi celo kazni, če bi dovolili tujcu, da jih fotografira. Kljub temu je nekemu iznajdljivemu reporterju uspelo, da je napravil o tem naselju celo reportažo v fotografijah. Na našem posnetku prikazujemo »glavno mesto« v Guadixu.

Edward L. Beach

Tihor, slobokot!

89

Keitha sem videl nekajkrat. Ker je bil zadolžen za to, da bo Walrus pravočasno opremljen za na pot, je zdaj skrbel za popravila, dokler se ne bo vrnila z dopusta redna posadka. Nekaj priložnosti, ob katerih sva obnovila staro znanstvo, so nama dala občasna naključna srečanja v podmorniškem oporišču in tako sem ga spoznal bolj podrobno kot prej.

Ukaželjni, toda neizkušeni mladenič, ki se je pred tremi leti in nekaj meseci javil v pisarni, od koder smo vodili dela pri popraviljanju S-16, se je zdaj neverjetno spremenil. Zagorel in čvrst je bil, kakor večina nas, ki smo bili dovolj srečni, da so nam pripadle straže na mostu; bil je postaven, samozavesten in se je zanašal na samega sebe in svoje zmognosti. Njegove oči, ki so bile daleč vsakebdi, so prešle iz prejšnje bledomodre barve v sedanjo sivo - in črta spodnje čeljusti je pričala o moči, ki se je kalila v izkušnjah. Njegov nekdanji deški obraz je bil zdaj urezan nekoliko določneje, njegovi lasje so nagibali k svetlejšemu odtenku, ki ga je prinesla nenehna kopel na soncu in vodi, njegova koža pa je bila daleč temnejša. Bil je to isti Keith, le da je bil zdaj močnejši, bolj življenjski.

Tudi Jim se je spremenil. Bil je odločen, zaupal je sam sebi, nekdanja omahljiva nezrelost je izginila. Najbrž smo vsi nosili znamenja, ki nam jih je vtisnil čas, prav gotovo pa smo vsi kazali učinke pekla, ki ga ustvarja podmorsko bojevanje.

Govorili so o tem, da se bo Walrus vrnil v Združene države na popravilo, a nato so očitno sklenili, da je še zadosti dober, da pred odhodom v popravilo opravi še eno patroljo. Ko je prišel čas za odhod, sva prišla Keith in jaz, da bi ga videla izpluti. V svoji novi obleki iz sive barve je bil lep; lep, vitek in smrtonosen. Sij, s katerim je priplul semkaj, je bil še zmeraj okrog njega. V primerjavi z nekaterimi novejšimi ladjami je bil morda res nekoliko zastarel, vendar se ni mogla nobena izmed njih bahati z njegovim uspehom: trintrideset potopljenih ali poškodovanih ladij. Teško je bilo verjeti, da je star komaj dve leti - ob sorazmerno isti starosti so imeli Octopus za skoraj popolnoma novo ladjjo.

Naslednjega dne je odšel Keith v Države na dobro za-

služeni tridesetdnevni dopust, jaz pa sem se vrnil v svoj urad k nenadoma enoličnemu delu pri »učitelju napada«. Teško je bilo mirno sedeti.

Tega popoldneva sem poiskal načelnika štaba. »Kapitan,« sem rekel brez uvoda, »kdaj bom smel spet prevzeti novo ladjjo?«

Zamišljeno me je pogledal: »Kam se vam pa mudi, Rich? Ali vas je utrudila vsakodnevna enoličnost Pearl Harborja?«

»Da, pravkar sem videl Jima, ko je šel na svojo osmo zaporedno patroljo. Jaz imam za seboj komaj štiri. V sebi imam zaloge dovolj za več kot toliko.«

»Morda vas bomo po Nerkini vrnitvi poslali, da boste zamenjala Kana.«

»To ni dobro, kapitan. Vrnila se bo v Mare Island in Stocker zasluži, da jo sam popelje tjakaj. Dovolj dolgo sem se ukvarjal s prijetnimi posli. Razen tega pa je moja noga spet v redu.«

»O. K., Rich,« se je Blunt dostojanstveno vdal. »Uvrstil bom vaše ime spet v seznam aktivnih.«

Spet k »učitelju napada«. Spet k temu, da se vsak dan petnajstkrat približaš, da kažeš in razlagaš pravila tistim, ki bodo imeli kmalu delfine, da seznanjaš z najnovejšimi prijemi kapitane, ki so tu na osvežitni vadbi, in čakaš ladjjo, na kateri bo prostor zate. Dnevi so minevali drug za drugim.

Tri tedne pozneje sem se spet oglašil pri Bluntu. Ladje so se nenehoma pretakale skozi Pearl. Med kapitani je bilo zelo malo sprememb, a še takrat je bilo vselej videti, da je tu zmeraj kak kapitan, ki mu je bila ladjja objubljena prej kakor meni. Hotel sem zagnati hrup; pa mi ni pustil do besede.

»Sedite, Rich. Hotel sem že poslali po vas.« Njegov glas je bil resen. »Ali veste, katerega smo danes?«

»Da, sir. Torek, petindvajsetega.«

»Danes bi se morala Nerka vrniti s patrolje.«

»Bi se morala? Kaj hočete reči s tem?« Spet sem na pol vstal. Ne, Stocker Kane!

»Bi se morala, Rich. Ne bomo je več videli,« je govoril

Blunt tiho in z bolečino. »Bila je to sijajna ladjja in je imela sijajno posadko. Kane je bil eden najboljših.«

»Kaj se ji je zgodilo?« sem zavpil. »Kam je šla?«

Prvič je ležala prižgana pipa nedotaknjena na mizi. Blunt se mi je trdno zapicil s pogledom v oči. »Bil je na PODROČJU SEDEM. To se pravi, da smo tam izgubili že šest ladij.«

»Šest podmornic izgubljenih na PODROČJU SEDEM?«

Tega skorajda nisem mogel verjeti. Nihče izmed tistih, ki sem jih poznal, ni vedel tega.

»Da, šest. Needlefish, Turbot, Awlfish, Lancetfish, Stingback in zdaj Nerka.«

»Toda, dobri bog, kapitan, Turbot in Awlfish sta bila izgubljena na poti v jugozahodni Pacifik, v Avstralijo! O Stingbacku pa nisem še nikoli slišal!«

»Tako je. Razumljivo je, da nismo hoteli dati Bungu nobenega potrdila o tem, kako hude rane nam je prizadejal. Mimogrede, on si misli, da jih je potopil še nekaj, med njimi Octopus. A zdi se mi, da je zbrisal Walrus s svojega seznama; vsaj omenja ga zdaj nič več. Turbot je potopil lani in Eddieja Holta v Awlfishu pred nekaj meseci; izdali smo sporočilo, da sta pluli proti jugu, kakor so pravile tukajšnje govornice. Stingback je bil popolnoma nova podmornica, ki so jo zgradili v Manitowocu, Wisconsin, a je imela za kapitana starega veterana, pa smo jo zato poslali na PODROČJE SEDEM. To je bila ladjja, ki smo jo izgubili pred Nerko. Takrat ste se zavzeto ukvarjali s torpedi in se ne čudim, da se je ne spominjate.«

Tega nisem mogel verjeti. Ubogi stari Stocker Kane! Še pred nekaj tedni sva skupaj posedala do zgodnjih ur v Royal Hawaiian Hotelu in premlevala dogodke iz nekdanjih dni. In zdaj je mrtev! Uboga Hurry! Ugibal sem, kako bo sprejela to vest. »Kako se je zgodilo - to z Nerko?«

»Pravzaprav ne vemo še nič zanesljivega, Rich.« Pipa je naposled skočila v Bluntova usta. »Bilo je komaj nekaj ur po tistem, ko je izplula iz našega novega oporišča na otoku Majuro, vendar jo je stari Nakame klical dva tedna. In odtlej nismo dobili od nje nobenega sporočila več.«